

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

2022.

Broj: 01-02-06-11-1-2878-7/22

Sarajevo, maj 2023.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	13
5.1	Finansijska konsolidacija i restrukturiranje javnih zdravstvenih ustanova u FBiH.....	13
5.2	Postupak sačinjavanja i utvrđivanja listi lijekova u FBiH	14
5.3	Realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)	19
5.4	Preuzimanje osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH	20
5.5	Imenovanje Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.....	22
5.6	Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba.....	22
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	23
6.1	Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja.....	23
6.2	Izvještavanje	24
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	25
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	25
7.1.1	Prihodi i primici	25
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	26
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	26
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	26
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	29
7.2	BILANS STANJA	33
7.2.1	Stalna sredstva	33
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	35
8.	JAVNE NABAVKE	35
9.	OSTALI NALAZI	36
9.1	Hitni projekat za COVID-19	36
9.2	Raspodjela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću	37
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	39
V	PRILOG	40
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	40
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	40

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva zdravstva (u dalnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomski odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepozajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva zdravstva za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Pregovaranje s ciljem postizanja nižih cijena lijekova sadržanih u Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH nije vršeno, iako je predviđeno Zakonom o lijekovima i Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste (tačka 5.2 Izvještaja);**
2. **Nisu donesena sva stručno-medicinska uputstva koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih imenovane komisije utvrđuju pravo korištenja lijekova s posebnim režimom propisivanja sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti (tačka 5.2 Izvještaja);**
3. **Raspodjela prikupljenih sredstava od igara na sreću za projekte liječenja teško oboljele djece i mlađih, te akcija dobrovoljnog darovanja krvi, u iznosu od 410.573 KM, izvršena je najvećim dijelom na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definisana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Samim tim nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 9.2 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Na osnovu Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX) potpisanih u 2020. godini izvršena je avansna uplata u iznosu od 13.682.011 KM za nabavku 800.000 doza vakcina. Od ugovorene količine isporučeno je samo je 212.660 doza, dok za avansno uplaćena sredstva u iznosu od 10.044.990 KM isporuka nije izvršena, zbog čega se provode aktivnosti na raskidu Sporazuma i povratu sredstava (tačka 5.3 Izvještaja);**
- **Ministarstvo ni u 2022. godini nije predložilo Vladi FBiH imenovanje stalnog Upravnog odbora Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja zbog nedostavljanja prijedloga dva kantonalna ministarstva zdravstva, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. To za posljedicu ima da od 2015. godine ovim Zavodom upravlja privremeni Upravni odbor imenovan na period do tri mjeseca, odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja u skladu sa Zakonom (tačka 5.5 Izvještaja);**
- **Zaposlenici su angažovani u velikom broju komisija formiranih na osnovu posebnih propisa, za poslove i zadatke koji su u nadležnosti Ministarstva, po kojem osnovu su isplaćivane neto naknade u iznosima do 18.020 KM godišnje. Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansijski nije osiguralo preduslove za ovaj obračun (tačka 7.1.2.2);**
- **Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo finansijski kroz modul stalnih sredstava nije obezbijedilo tehničke preduslove. Budžetski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosi je 17,4% (tačka 7.2.1);**
- **S obzirom na to da Federalno ministarstvo finansijski nije definisalo knjigovodstveno evidentiranje, finansijsko izvještavanje i godišnji obračun za razvojno-investicijske projekte koji se realizuju putem projektnih računa, Ministarstvo nije uspostavilo knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 9.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 24. maj 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Donijeti strategiju upravljanja rizicima, mapu procesa, registar rizika i vršiti procjenu rizika po procesima poslovanja, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Izvršiti analizu i ažuriranje postojećeg plana integriteta u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije.	4.
4.*	U postupku sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, kao i cijena lijekova, obaviti pregovaranja sa proizvođačima lijekova u okviru dozvoljenih referentnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima.	5.2
5.*	Osigurati farmakoekonomske analize kojima se potvrđuje ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi).	5.2
6.*	Donijeti nedostajuća stručno-medicinska uputstva za nove lijekove i izvršiti reviziju postojećih uputstava, koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.	5.2
7.*	U saradnji sa Pravobranilaštvom BiH poduzeti pravne radnje za prekid ugovora i povrat neiskorištenih avansno uplaćenih sredstava, u skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup vakcinama protiv bolesti COVID-19 (COVAX).	5.3
8.*	Osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama.	5.4
9.*	Prikupiti godišnje izvještaje o radu i poslovanju univerzitetsko-kliničkih bolnica i dostaviti na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.	5.4
10.*	U cilju zakonitog upravljanja Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH predložiti izmjene člana Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim se definiše način predlaganja i imenovanja članova upravnog odbora.	5.5
11.*	Pokrenuti proceduru izmjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju s ciljem stvaranja uslova da sva nezaposlena lica u FBiH imaju pravo na izdavanje zdravstvene legitimacije i pružanje zdravstvene zaštite.	5.6

12.*	Osigurati planiranje i odobravanje pripadajućeg iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.	6.1
13.	Donijeti provedbene propise i osigurati uspostavu registra proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa Zakonom o hemikalijama.	6.2
14.*	Internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka.	7.1.2.2
15.	Izvršiti kompletan nadzor nad namjenskim utroškom budžetskih sredstava doznačenih iz tekućih transfera i vršiti tromjesečno izvještavanje Vlade FBiH.	7.1.2.3
16.	Knjigovodstveno evidentiranje sredstava u obliku prava vršiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	7.2.1
17.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.	7.2.1
18.	Ugovore o nabavci zaključivati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	8.
19.*	Saćiniti kompletne evidencije o isporučenom potrošnom materijalu svim zdravstvenim ustanovama na području FBiH finansiranom iz kreditnih sredstava Projekta COVID-19 zbog uspostavljanja tačnih i potpunih podataka o realizaciji projekta.	9.1
20.	Propisati mjerljive posebne kriterije za vrednovanje projekata i dokumentaciju kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost, u cilju objektivnog bodovanja projekata finansiranih iz prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.	9.2

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (13)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu;
- Budžet FBiH za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o apotekarskoj djelatnosti;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanja igara na sreću; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Obavlja upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije BiH u oblasti zdravstva, a naročito poslove koji se odnose na: provođenje politike i strategije zdravstva u cjelini; razvoj i unapređenje sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; praćenje i provođenje federalnih zakona u oblasti zdravstva; izradu programa razvoja zdravstvene djelatnosti, te donošenje planova i programa mjera zdravstvene zaštite; međuentitetsku i međukantonalnu saradnju u oblasti zdravstva; koordiniranje i provedbu projekata u oblasti zdravstva od značaja za Federaciju BiH, u saradnji s međunarodnim, vladinim i nevladinim organizacijama, u skladu s Ustavom BiH, a s ciljem rekonstrukcije i obnove zdravstvenog sistema; učešće u provedbi informatičkih projekata u oblasti zdravstva; osiguranje dostupnosti djelotvornim, sigurnim, kvalitetnim i ekonomičnim lijekovima i sprečavanje njihove zloupotrebe i druge poslove utvrđene Zakonom.

Ministarstvom je od 31. 3. 2015. godine do 7. 10. 2021. godine rukovodio ministar Vjekoslav Mandić. Ministarstvom su rukovodili, na osnovu Rješenja Vlade FBiH³ od 13. 10. 2021. godine, Premijer FBiH koji je bio ovlašten za donošenje podzakonskih akata iz nadležnosti Ministarstva i pomoćnica ministra Marina Bera koja je bila ovlaštena da potpisuje akte iz nadležnosti Ministarstva do imenovanja federalnog ministra.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji od 22. 2. 2019. godine, sa izmjenama od 16. 5. 2019. godine, na koje je Vlada FBiH dala saglasnost. Za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva osnovane su osnovne organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za organizaciju i razvoj zdravstvenog sistema, Sektor za javno zdravlje, Sektor za farmaciju i hemikalije, Sektor za pravne poslove i EU integracije, Služba za finansije i opće poslove i Jedinica za internu reviziju. U sastavu Ministarstva je Centar za transplantacijsku medicinu, kao federalna upravna organizacija koja obavlja stručne poslove u oblasti transplantacije organa i tkiva u svrhu liječenja u Federaciji BiH, u skladu sa Zakonom o transplantaciji organa i tkiva.⁴

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta službenika i namještenika. Sistematisovana su radna mjesta za 73 izvršilaca, a 31. 12. 2022. godine bilo je 37 zaposlenih. Budžetom za 2022. godinu planirano je 48 izvršilaca.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Titova br. 9.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2022. do marta 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“, br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 08/06, 61/06 i 48/11

³ „Sl. novine FBiH“, br. 83/21

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/09 i 95/17

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Ministarstvo je donijelo Akcioni plan za provođenje usvojenog Plana integriteta.
2.	Pravilnikom o izmjenama i dopuni pravilnika o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanja lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i prometnika lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i korištenje lijekova od 30. 8. 2022. godine definisan je način izbora članova komisije za stavljanje i skidanje lijekova na liste lijekova u FBiH, te je rješenje o imenovanju u 2023. godini objavljeno u „Službenim novinama FBiH“.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Iako je Ministarstvo poduzimalo aktivnosti na uspostavi funkcionalne Jedinice za internu reviziju (prijem zaposlenika koji su potom napustili Ministarstvo), ona još uvijek nema odgovarajući broj zaposlenika u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
2.	Donesen je dio stručno-medicinskih uputstva za nove lijekove, te je izvršena revizija dijela postojećih uputstava koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade Komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti, međutim proces još uvijek nije završen.
3.	Iako je Ministarstvo uputilo dopise kantonalnim ministarstvima zdravstva za dostavu prijedloga članova za Upravni odbor Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, nisu svi dostavili svoje prijedloge te Ministarstvo nije Vladi FBiH predložilo imenovanje stalnog Upravnog odbora.
4.	Ministarstvo je upućivalo Vladi prijedloge za izmjenu člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kako bi sva nezaposlena lica u FBiH imala pravo na izdavanje zdravstvene legitimacije i pružanje zdravstvene zaštite, međutim ta odredba Zakona još nije izmijenjena.
5.	Ministarstvo je kroz DOB tražilo povećanje iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, međutim iznos finansiranja se neznačajno povećao tek za 2023. godinu.
6.	Zakonom o finansijskoj konsolidaciji javnih zdravstvenih ustanova u FBiH predviđeno je da Upravni odbori univerzitetsko-kliničkih bolnica dostavljaju kvartalne izvještaje o realizaciji Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja Ministarstvu koje potom izvještava Vladi FBiH, međutim nije osigurano da univerzitetsko-kliničke bolnice dostavljaju izvještaje o radu i poslovanju shodno odredbama statuta i Zakona o zdravstvenom osiguranju, te njihovo proslijedivanje Parlamentu FBiH na službeno postupanje.
7.	Ministarstvo je u saradnji sa Pravobranilaštvom poduzimalo aktivnosti u dijelu poduzimanja pravnih radnji po osnovu potpisanih Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama, u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX), ali daljnje isporuke vakcina i povrata avansnih sredstava nije bilo.

8.	Sačinjene su specifikacije o isporučenom potrošnom materijalu zdravstvenim ustanovama na području FBiH koji je finansiran iz kreditnih sredstava Projekta COVID-19 koje nisu potpune i ne osiguravaju povratnu informaciju o knjigovodstvenom evidentiranju i praćenju utroška.
Nerealizovane preporuke	
1.	Donijeti strategiju upravljanja rizicima, mapu procesa, registar rizika i vršiti procjenu rizika po procesima poslovanja, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	U postupku sačinjavanja i predlaganja listi lijekova pregovarati s proizvođačima prilikom utvrđivanja veleprodajnih cijena svih lijekova, u skladu s Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog osiguranja i Bolničke liste.
3.	Obavljati farmakoekonomske analize kako bi se potvrdila ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi).
4.	Internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka.
5.	Poduzeti aktivnosti kako bi se posebnim ugovorom uredili međusobni odnosi, u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Tekući transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH u revidiranoj godini implementiran je putem Zakona o finansijskoj konsolidaciji javnih zdravstvenih ustanova u FBiH, zbog čega nije vršena ocjena postupanja po preporuci koja se odnosi na raspodjelu sredstava na osnovu primjerenih, jasnih i mjerljivih kriterija, kao i na definisanje rokova i namjenu korištenja sredstava u ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava.
2.	Tekući transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u 2022. godini realiziran je u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji, te će i nadzor biti izvršen u skladu sa njim zbog čega nije moguće izvršiti ocjenu postupanja po preporuci koja se odnosi na nadzor doznačenih sredstava i tromjesečno izvještavanje Vlade FBiH.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 20 preporuka, od čega je sedam novih i 13 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (pet nerealizovanih i osam djelimično realizovanih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu rukovodstvu date su dvije preporuke, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za jednu nisu preduzete aktivnosti. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁷ Rukovodilac korisnika javnih sredstava odgovoran je za izradu internih propisa o finansijskom upravljanju i kontroli (u dalnjem tekstu: FUK) i implementaciju sistema FUK-a u svim organizacionim jedinicama u odnosu na sve programe i procese koji se izvršavaju, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata iz nadležnosti, kojima je uređeno poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je donesen 2019. godine utvrđena je organizacija rada i sistematizacija radnih mesta, te kontrolno okruženje. Predviđeno je sedam osnovnih organizacionih jedinica sa 73 sistematizovanih radnih mesta, od kojih je na kraju godine bilo popunjeno 37, od kojih su dva savjetnika ministra. **Ističemo da je u okviru Sektora za farmaciju i hemikalije sistematizovano pet radnih mesta, od kojih su popunjena tri, iako je ovaj Sektor, shodno postojećim zakonskim propisima, nosilac svih aktivnosti koje se odnose na vođenje politike lijekova za područje FBiH i izradu Listi lijekova u FBiH. Isto tako, iako je trebao biti, nije formiran poseban Odjel za ekonomiku zdravstva i farmakoeconomiku koji je trebao obavljati poslove procjene ekonomske opravdanosti primjene propisanih lijekova koji se nalaze na Listi lijekova Fonda solidarnosti.** Pored toga, više sistematizovanih radnih mesta u drugim sektorima neravnomjerno je popunjeno, što ukazuje na to da nije uspostavljeno adekvatno kontrolno okruženje i kontrolne aktivnosti, u skladu sa COSO modelom koji, između ostalog, definiše organizacionu strukturu, dodjelu ovlaštenja i odgovornosti, politike i prakse upravljanja ljudskim resursima, kompetentnost zaposlenih i komunikacije i provedbu integriteta i etičkih vrijednosti.

Ministarstvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, ali nije usvojena mapa poslovnih procesa niti izvršena identifikacija rizika za ključne procese, kao ni mjere za njihovo smanjenje. Također, nije sačinjen registar rizika i donesen interni akt kojim bi se uredilo upravljanje rizicima u Ministarstvu. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 4. 8. 2022. godine, svi obveznici primjene Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH bili su obavezni do 30. 11. 2022. izvršiti unos podataka u Aplikaciju PIFC (modul za finansijsko upravljanje i kontrolu). Ministarstvo nije prezentovalo da su izvršene aktivnosti u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH. Godišnji izvještaj o funkcioniranju sistema FUK-a je sačinjen i dostavljen u skladu sa Zakonom o FUK-u.

Federalno ministarstvo finansija donijelo je Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH,⁸ kojima su definisani opći i posebni uslovi finansiranja, te postupci koje davaoci budžetskih sredstava trebaju primjenjivati prilikom dodjele sredstava iz budžeta. Postupci obuhvataju: planiranje budžetskih sredstava, odabir, ugovaranje, praćenje provođenja i evaluacije rezultata utroška sredstava dodijeljenih putem transfera, javno objavljivanje i izvještavanje. U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH, Ministarstvo je trebalo internim aktima, shodno Smjernicama, definisati način raspodjele tekućih transfera i uspostaviti odgovarajući sistem internih kontrola, što u 2022. godini nije učinjeno.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁷ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola, koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 15/18

Na osnovu obavljene revizije konstatujemo da Ministarstvo nije uspostavilo finansijsko upravljanje i kontrolu prema COSO modelu, u skladu s članovima od 4. do 13. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članovima od 3. do 6. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti dostavljena je Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **donijeti strategiju upravljanja rizicima, mapu procesa, registar rizika i vršiti procjenu rizika po procesima poslovanja, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁹ i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana je Jedinica za internu reviziju, sa četiri radna mesta: rukovodilac jedinice – pomoćnik ministra i tri stručna savjetnika – interna revizora, od kojih je popunjeno samo mjesto stručnog savjetnika – internog revizora. Usvojen je i odobren Strateški plan interne revizije za period 2022–2024. godine i Godišnji plan interne revizije za 2022. godinu.

Navedene planove pripremio je interni revizor, što nije u skladu s članom 14. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kojim je propisano da ih priprema rukovodilac jedinice za internu reviziju, i članom 6. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, kojim je propisano da rukovodilac jedinice za internu reviziju funkcionalno odgovara rukovodiocu organizacije. Provedenim javnim konkursom iz 2021. godine izvršeno je zapošljavanje na mjesto stručnog savjetnika – internog revizora, koji je napustio Ministarstvo. Ponovo je raspisan javni konkurs u novembru 2022. godine za mjesto stručnog savjetnika – internog revizora, dok za rukovodioca interne revizije nije objavljen konkurs.

Godišnji izvještaj interne revizije dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija u zakonskom roku. Prema godišnjem izvještaju interne revizije za 2022. godinu, u okviru četiri izvršene revizije u Ministarstvu dato je 40 preporuka, od kojih je zaključno sa 31. 12. 2022. godine realizovano 36, dok su preostale četiri nerealizovane (od kojih je za tri preporuke istekao rok provedbe).

S obzirom na to da je stručni savjetnik – interni revizor donio Strateški i godišnji plan, te izvršio revizije, pratio i identifikovao nepravilnosti, a da su Zakonom jasno definisane obaveze načelnika i internog revizora, ne možemo potvrditi da je interna revizija u revidiranoj godini uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- **uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevencija korupcije

Vlada FBiH je u novembru 2021. godine usvojila novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. Jedna od definisanih aktivnosti federalnih organa uprave u novom Akcionom planu je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Ministarstvo je bilo dužno da izvrši analizu radnih mesta i identifikuje rizična područja, te procijeni rizik prema radnim mjestima i organizacijskim jedinicama i na osnovu provedene analize ažurira postojeći plan integriteta.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

Iako je akcionim planom definisana aktivnost i rok za provođenje aktivnosti, Ministarstvo nije prezentovalo da su poduzete aktivnosti na analiziranju i ažuriranju postojećeg plana integriteta.

Preporuka:

- *izvršiti analizu i ažuriranje postojećeg plana integriteta u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije.*

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

Sistem zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH je, u skladu sa Ustavom FBiH i zakonskim propisima donesenim na osnovu Ustava, zasnovan na principima podijeljene nadležnosti između federalne i kantonalnih vlasti. Shodno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti¹⁰ i Zakona o zdravstvenom osiguranju,¹¹ te drugih akata donesenih na osnovu ovih zakona, u nadležnosti federalne vlasti je da utvrđuje politiku i donosi zakone, a kantonalna vlast provodi zakone i utvrđuje, odnosno usklađuje zdravstvenu politiku kantona sa politikom na nivou FBiH.

5.1 Finansijska konsolidacija i restrukturiranje javnih zdravstvenih ustanova u FBiH

Vlada FBiH je 27. 3. 2022. godine na prijedlog Ministarstva utvrdila Prijedlog zakona o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH, kojim se planira izdvajanje 225 miliona KM iz federalnog budžeta u naredne tri godine univerzitetsko-kliničkim centrima, te kantonalnim i općim bolnicama. Cilj zakona je postizanje likvidnosti i solventnosti, jačanje kvalitete i učinkovitosti u pružanju zdravstvenih usluga, te modernizacija univerzitetsko-kliničkih centara, kantonalnih i općih bolnica, kao i stvaranje prepostavke za restrukturiranje zdravstvenih ustanova što podrazumijeva uvođenje novih zdravstvenih tehnologija, kao i reformu finansiranja zdravstvenog sektora. Sredstva su namijenjena sanaciji teškog stanja, rješavanju dugovanja zdravstvenih ustanova čiji osnivači su Federacija, jedan ili više kantona zajedno, te općine, a posebno tamo gdje je evidentirana nelikvidnost ili postoje gubici.

Na osnovu finansijskih izvještaja zdravstvenih institucija utvrđeno je da javne zdravstvene ustanove zaključno sa 31. 12. 2020. godine bilježe gubitak u ukupnom iznosu od oko 203,1 miliona KM. Ukupna dugovanja javnih zdravstvenih ustanova sa istim datumom iznose 438,7 miliona KM. Od toga se 25,6% iznosa odnosi na obaveze prema dobavljačima koje su starije od 60 dana.

Ministarstvo je sačinilo Kriterije za raspodjelu sredstava zdravstvenim ustanovama za implementaciju Zakona na osnovu finansijskih rezultata u periodu 2015 – 2020. godina i izvještaja o dugovanjima na osnovu kojeg se odredio iznos pokrića gubitka i dugovanja kojem se dodaje fiksni iznos po ustanovi, kao i dodijeljeni iznos u odnosu na procentualno učešće u bolničkim danima, sa korekcijama u zavisnosti od broja bolesničkih postelja, učešća u ukupnom broju postelja, zauzetosti kapaciteta, prosječne dužina ležanja, broja izvršenih hirurških operacija u 2019. godini i učešća u ukupnom broju tih operacija. Na osnovu kriterija planirana su sredstva za tri univerzitetsko-klinička centra u iznosu od 125 miliona KM, dok za kantonalne i opće bolnice ukupno 105,5 miliona KM. Vlada FBiH je 24. 3. 2022. godine dostavila amandmane kojima je kliničkim centrima umanjila iznos na 120 miliona KM, za šest kantonalnih iznos od 65,5 miliona KM i za deset općih bolnica ukupno 39,5 miliona KM.

Prijedlog zakona dostavljen je na razmatranje Parlamentu FBiH 4. 2. 2022. godine u hitnom postupku koji je usvojio Parlament FBiH na sjednici Predstavničkog doma 29. 3. 2022. godine i na sjednici Doma naroda 12. 4. 2022. godine. Nakon amandmana zastupnika domova, Zakon o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH¹² usvojen je sa izmjenama iznosa

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 46/10 i 75/13

¹¹ „Sl. novine FBiH“, broj 30/97 i 36/18

¹² „Sl. novine FBiH“, broj 34/22 i 77/22

tako da je za kliničke centre odobren iznos od 119 miliona KM, za kantonalne bolnice 65,5 miliona KM i opće bolnice 40,5 miliona KM. Pojedinačni iznosi po zdravstvenim ustanovama određeni u Zakonu su:

Red.br.	Ustanova	Iznos
1.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	30.000.000
2.	Univerzitsko-klinički centar Tuzla	29.000.000
3.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	60.000.000
I	KLINIČKI CENTRI	119.000.000
4.	JU Kantonalna bolnica Dr. Safet Mujić Mostar	15.000.000
5.	JU Kantonalna bolnica Zenica	23.000.000
6.	JU Kantonalna bolnica Dr. Irfan Ljubijankić Bihać	18.000.000
7.	Kantonalna bolnica JZU Goražde	1.500.000
8.	Županijska bolnica Orašje	2.000.000
9.	Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno	6.000.000
II	KANTONALNE BOLNICE	65.500.000
10.	JU Opća bolnica Konjic	5.000.000
11.	Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	4.000.000
12.	JZU Opća bolnica Sanski Most	3.500.000
13.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	2.000.000
14.	JU Bolnica Travnik	13.000.000
15.	Hrvatska bolnica „Dr. fra Mato Nikolić“	5.000.000
16.	JU Opća bolnica Bugojno	2.000.000
17.	JU Bolnica za plućne bolesti i TBC Travnik	1.000.000
18.	Opća bolnica Jajce	2.000.000
19.	Opća bolnica Tešanj	3.000.000
III	OPĆE BOLNICE	40.500.000
	UKUPNO (I + II + III)	225.000.000

Implementacija Zakona vrši se kroz Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH koji je u 2022. godini odobren u iznosu od 75 miliona KM (detaljnije u tački izvještaja 7.1.2.3).

5.2 Postupak sačinjavanja i utvrđivanja listi lijekova u FBiH

Promet lijekova regulisan je državnim Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima,¹³ federalnim Zakonom o lijekovima,¹⁴ Zakonom o apotekarskoj djelatnosti¹⁵ i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovih zakona.

Vijeće ministara BiH donijelo je Pravilnik o načinu kontrole cijena, načinu oblikovanja cijena lijekova i načinu izvještavanja o cijenama lijekova u BiH, kojim je propisan način utvrđivanja i objavljivanja maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova u BiH¹⁶ (u daljem tekstu: državni Pravilnik o cijenama lijekova).

Federalni ministar zdravstva donio je dva pravilnika:

- 1) Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanju lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i prometnika lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i

¹³ „Sl. glasnik BiH“, broj 58/08

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 109/12

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 40/10

¹⁶ „Sl. glasnik BiH“, broj 3/17

korištenju lijekova¹⁷ (u daljem tekstu: Pravilnik o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste). Ovim Pravilnikom je utvrđen način izrade:

- Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH (u daljem tekstu: Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja), koja se sastoji od A liste na kojoj je 100% učešće kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u cijeni lijeka i B liste na kojoj je procenat učešća kantonalnih zavoda u cijeni lijeka definisan u određenom rasponu,
 - Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti (Bolnička lista)
- 2) Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH¹⁸ (u daljem tekstu: Pravilnik o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti). Ovim Pravilnikom je utvrđen način izrade:
- Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH (u daljem tekstu: Lista Fonda solidarnosti).

U skladu s odredbama navedenih federalnih zakona i podzakonskih akata, Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, utvrđuje sve tri liste lijekova. Postupak sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, odnosno njihovu reviziju u FBiH obavlja Ministarstvo jednom godišnje, putem imenovanih komisija čiji se rad finansira iz sredstava podnosioca zahtjeva. Istočemo da na prvoj Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja (lijekovi na recept) Ministarstvo utvrđuje veleprodajne cijene lijekova, dok se cijena lijekova iz druge i treće liste utvrđuje provođenjem procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama (u zdravstvenim ustanovama i Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (u dalnjem tekstu: Federalni zavod).

Postupak sačinjavanja Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste lijekova propisan je Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste, koji je donio federalni ministar zdravstva.

Članovima 7. i 17. ovog Pravilnika propisano je da se postupak sačinjavanja i predlaganja Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno revizija listi lijekova u FBiH obavljanja jednom godišnje. Također, propisano je da se cijene lijekova na ovoj Listi utvrđuju pregovaranjem, kao i da ne mogu biti više od maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova za BiH, koje objavljuje Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH u skladu s odredbama državnog Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima i državnim Pravilnikom o cijenama lijekova. Izmjenama ovog Pravilnika iz 2022. godine u članu 7. izbrisana je obaveza pregovaranja osim u slučaju poremećaja u dostupnosti lijeka, na zahtjev proizvođača lijeka, odnosno nositelja dozvole za stavljanje lijeka u promet ili Ministarstva. U tom slučaju obavljaju se pregovori o cijenama lijekova s ciljem utvrđivanja cijene lijeka po kojoj dostupnost lijeka neće biti ugrožena. Utvrđena cijena lijeka ne smije biti viša od državne maksimalne veleprodajne cijene lijeka za lik o kojem se obavljaju pregovori. Međutim, članom 17. ostalo je definisano da se cijene lijekova predlažu na osnovu postupka pregovaranja sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, a u okviru maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova. Maksimalne veleprodajne cijene lijekova za BiH utvrđuju se na bazi aritmetičke sredine objavljenih komparativnih cijena tih lijekova u Hrvatskoj, Srbiji i Sloveniji, a ukoliko za određeni lik u ovim zemljama ne postoje podaci, koriste se podaci iz Bugarske i Italije. Maksimalne veleprodajne cijene lijekova za BiH objavljene su 6. 6. 2022. godine u skladu sa državnim Pravilnikom o cijenama lijekova.

Zadatak komisije za izradu Liste lijekova obaveznog osiguranja i Bolničke liste je da na osnovu predloženih zahtjeva na ove liste lijekova uvrsti nove lijekove i da izvrši usklađivanje postojećih cijena na Listi lijekova obaveznog osiguranja sa maksimalnim veleprodajnim cijenama na tržištu BiH. Ova Komisija sačinila je novu Listu lijekova obaveznog osiguranja, koja je dostavljena u septembru Vladi

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 45/13, 7/19 i 72/22

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, broj 36/11, 109/12 i 82/14

FBiH na razmatranje, a usvojena je i objavljena 19. 10. 2022. godine,¹⁹ u koju su sa A liste izbačena tri lijeka, izvršena ispravka cijene za jedan lijek, te za jedan lijek nakon izvršenog pregovaranja sa proizvođačem povećana cijena (cijena povećana sa 2,72 KM na 4,10 KM, a maksimalna veleprodajna cijena iznosi 7,56 KM). Kod B liste skinuta su dva lijeka i za jedan lijek izmijenjen je režim izdavanja na recept i izdavanje bez ljekarskog recepta. Pored toga, na ovoj objavljenoj Listi izvršeno je usklađivanje novih cijena lijekova u odnosu na maksimalne veleprodajne cijene koje je objavila Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH u odnosu na zemlje u okruženju.

Bolnička lista lijekova je dostavljena na usvajanje Vladi FBiH u aprilu, a usvojena je tek 9. 6. 2022. godine²⁰ kojom su uvršteni jedan lijek i medicinski kisik.

U skladu s Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste, koji je donio federalni ministar zdravstva, cijene lijekova utvrđene Listom lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja obavezujuće su i za pozitivne liste lijekova kantona. Prema ovom Pravilniku, kantoni, odnosno kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja, iako podnose kompletan trošak Federalne Liste lijekova koja se finansira iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, nemaju nikakav uticaj na njeno sačinjavanje, niti imaju mogućnost putem pregovaranja uticati na snižavanje cijena lijekova. Snižavanje cijene putem pregovaranja može vršiti samo Federalno ministarstvo zdravstva, koje opet nije vršilo pregovaranje za snižavanje cijena, što nije u skladu sa članom 17. Pravilnika i što ima za posljedicu da zbog nedostatka sredstava nijedan kanton nema u potpunosti usklađenu pozitivnu listu sa federalnom. Nadležnim tijelima kantona nije dozvoljeno da o cijenama lijekova pregovaraju sa proizvođačima lijekova, odnosno nosiocima odobrenja za stavljanje lijeka u promet.

Postupak sačinjavanja i korištenja lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH propisan je Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti koji je donio ministar zdravstva.

Federalni ministar zdravstva je u 2020. godini formirao Komisiju za stavljanje i skidanje lijekova na Listu lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koja je trebala izvršiti zadatku, u periodu od godine dana na koliko je imenovana, u skladu sa rješenjem o formiranju i Metodologijom o načinu i postupku izrade i revizije federalnih listi lijekova.²¹ Važećim Pravilnikom i primjenjivanom Metodologijom definisano je da se Komisija sastoji od devet članova stručnjaka zdravstvene, farmaceutske, ekonomске i pravne struke koju imenuje ministar, na period od jedne godine, a u sastav komisije mogu se anagažovati i zaposlenici nadležnih ministarstava. Pored toga, Komisija ima potkomisije za stavljanje i skidanje lijekova (za citostatike, lijekove za liječenje hepatitisa B i C, za liječenje multiple skleroze, upalne bolesti crijeva, antiretrovirusne lijekove, hemofiliju, imunosupresive, artritisa, očna i kožna oboljenja), također sa po tri člana. Članovi deset potkomisija za stavljanje i skidanje lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti su zaposleni ljekari kliničkih centara, prema srodnosti specijalnosti i bolesti za koje se koriste lijekovi.

Formirana Komisija za stavljanje i skidanje lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, iako je imala određene aktivnosti, nije sačinila izvještaj o radu do isteka mandata. Članom 26. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti (donesenim 2011. godine) kao uslov za stavljanje, odnosno skidanje lijeka sa Liste Fonda solidarnosti, a koji se odnosi na farmakoekonomske parametre koji potvrđuju ekonomsku opravdanost primjene lijeka, trošak – korist (efektivnost), predviđeno da se primjenjuje tek nakon formiranja posebnog odjela za ekonomiku zdravstva i farmakoekonomiku u Ministarstvu, za koji smo utvrdili da nije formiran ni nakon 11 godina.

Zaključkom Vlade FBiH od 14. 4. 2022. godine Ministarstvo i Federalni Zavod su zaduženi, između ostalog, da revidiraju važeću Listu lijekova Fonda solidarnosti FBiH i predlože Vladi novu listu usklađenu s finansijskim mogućnostima Fonda solidarnosti. Ministarstvo je tek u martu 2023. godine dostavilo Federalnom zavodu i kliničkim centrima zahtjev za imenovanje predstavnika institucija u komisiji za reviziju lijekova Fonda solidarnosti i potkomisija.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, broj 83/22

²⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 47/22

²¹ Usvojena 8. 7. 2020. godine, sa izmjenama i dopunama iz decembra 2021. godine i septembra 2022. godine

Lijekovi sa Liste Fonda solidarnosti koriste se u bolničkim zdravstvenim ustanovama sa kojima Federalni zavod ima zaključene ugovore, a njihovo korištenje odobravaju druge posebne komisije koje imenuje direktor Federalnog zavoda, uz prethodnu saglasnost ministra (ukupno 17 komisija), za koje rok na koji su imenovane nije ograničen. Pravni osnov za formiranje ovih komisija je Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i Pravilnik o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, a njihov rad finansira Federalni zavod. U okviru važeće Liste Fonda solidarnosti, koja je donesena u julu 2019. godine i izmijenjena u novembru 2019. godine, lijekovi su podijeljeni na dvanaest grupa po bolestima, a na tri grupe po načinu propisivanja:

1. osnovna lista lijekova,
2. lijekovi sa posebnim režimom propisivanja i
3. lijekovi po posebnim programima.

Na osnovnoj listi lijekova nalaze se oni najjeftiniji, koje koristi najveći broj oboljele populacije, na čije pravo korištenja imaju svi pacijenti shodno rješenjima imenovanih deset komisija za odobravanje korištenja lijekova sa osnovne liste i usluge liječenja, koje rade po kantonima i u nadležnosti su Federalnog zavoda.

U grupi lijekova s posebnim režimom propisivanja i grupi lijekova po posebnim programima nalaze se lijekovi koje koristi manji broj oboljele populacije, čije pravo korištenja imaju samo određeni pacijenti, shodno kriterijima (stručno-medicinskim uputstvima) koje donosi ministar. Pravo na korištenje ovih lijekova utvrđuje se rješenjima posebno imenovanih sedam komisija, od čega tri odobravaju citostatike, grupisane po srodnim oblastima (komisija za karcinom dojke i pluća, metastatski melanom i ostala onkološka pitanja), a ostale komisije odobravaju lijekove za multiplu sklerozu, Chronovu bolest i hepatitis B i C, imunosupresive (lijekove koji se koriste nakon transplantacije) i hematološka oboljenja.

Lijekovi po posebnim programima Fonda solidarnosti odobravaju se za minimalni broj pacijenata s određenim oboljenjima, a njihova kupovina je, shodno članu 5. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, uslovljena osiguranjem dodatnih finansijskih sredstava Fondu solidarnosti što nije osigurano u 2022. godini.

Revizijom smo utvrdili da za većinu lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti nisu sačinjena stručno-medicinska uputstva ministra u smislu Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava. Lista lijekova Fonda solidarnosti nije sačinjena u skladu sa Zakonom o lijekovima i članom 2. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti kojim je propisan način njene izrade, jer uvršteni lijekovi na Listu nisu dostupni svim osiguranicima u Federaciji BiH u odobrenoj indikaciji u skladu sa stručno-medicinskim uputstvima, propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i finansijskim sredstvima Fonda solidarnosti FBiH, utvrđenim u finansijskom planu Federalnog zavoda.

Federalni zavod je više puta tražio reviziju postojećih stručno-medicinskih uputstava, koji predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade Komisije za utvrđivanje prava na korištenje lijekova Fonda solidarnosti. Revizijom postojećih stručno-medicinskih uputstava, doktriniranih pristupa i smjernica bilo bi izvršeno njihovo usklađivanje s Listom Fonda solidarnosti, oboljenjima, novim saznanjima i dostignućima, sa parametrima koji bi preciznije definisali rad Komisija u smislu općih informacija o oboljenjima (definicija, klinička slika, dijagnoza), zatim sa preporučenim terapijama lijekovima sa Liste, jasnim kriterijima za uvođenje pacijenata u pravo korištenja lijeka za indikacije navedene u Listi, kriterijima za skidanje pacijenata sa terapije, dužinom trajanja terapije i očekivanim terapijskim efektima.

Ministar je 16. 4. 2021. godine donio Rješenje kojim je formirao 11 potkomisija koje su trebale, u roku od sedam dana od dana prijema rješenja, napraviti stručno-medicinska uputstva za korištenje svakog lijeka koji se nalazi na Listi Fonda solidarnosti (sa posebnim režimom propisivanja i po posebnim programima). U toku 2021. godine samo su dvije potkomisije (za lijekove u tretmanu hemodijalize i za lijekove u tretmanu malignih neoplazmi²²) završile posao i izradile uputstva za 38 lijekova sa Liste, koja

²² Rak debelog crijeva, rak dojke, rak mokraćnog mjehura, adenokarcinom prostate, karcinom pluća, svjetlostanični karcinom bubrežnih stanica, te neuroendokrini tumor gušterice

su dobila saglasnost i upućena su Federalnom zavodu kako bi se mogla koristiti. **Nije nam prezentirana dokumentacija da je ostalih devet potkomisija sačinilo prijedlog uputstva u aprilu 2021. godine za lijekove po oblastima za koje su bile zadužene, zbog čega Ministarstvo nije obavilo reviziju svih stručno-medicinskih uputstava.** Navedeno utiče na rad imenovanih komisija za uvođenje osiguranika u pravo korištenja na lijekove sa Liste Fonda solidarnosti i nije u skladu s članom 9. Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava i članovima 21. i 22. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti.

Zaključak u vezi s donošenjem listi lijekova u FBiH

Imajući u vidu značajnost troškova lijekova koji se putem kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja finansiraju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (na recept 229.748.191 KM, kroz Bolničke liste 190.859.545 KM i iz Fonda solidarnosti FBiH 102.213.531 KM),²³ navedeni način formiranja i rada komisija, kao i utvrđivanja listi lijekova, ukazujemo na potrebu da nadležni organi preispitaju doneSene i primjenjivane pravilnike kojima je definisan način izrade svih listi lijekova i korištenje lijekova Fonda solidarnosti, kao i Metodologiju o načinu i postupku izrade i revizije federalnih listi lijekova. Ovi podzakonski propisi doneSeni su na osnovu člana 5. stav 5. Zakona o lijekovima i člana 44. stav 3. Zakona o apotekarskoj djelatnosti, a njihovom primjenom nije osigurana dosljedna primjena principa efikasnosti i transparentnosti izvršavanja budžeta, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Naročito ističemo da Ministarstvo, iako utvrđuje Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja na kojoj su propisane veleprodajne cijene lijekova, a koju su dužni primjenjivati i kantoni, ne vrši snižavanje cijena putem pregovaranja, što nije u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima. Pored toga, Ministarstvo nije donijelo ni jasna stručno-medicinska uputstva koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih se utvrđuje pravo na korištenje lijekova s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.

Neprovođenje pregovaranja sa proizvođačima lijekova u postupku sačinjanja listi lijekova u FBiH ima za posljedicu neefikasno trošenje budžetskih sredstava, što nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Pored toga, svi kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja nisu u mogućnosti da ispoštuju Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja, a osigurana lica koja se nalaze na Listama čekanja za propisane lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti nemaju ravnopravan položaj i ne mogu pod jednakim uslovima ostvariti prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, što nije u skladu s članovima 11. i 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Preporuke:

- *u postupku sačinjanja i predlaganja listi lijekova, kao i cijena lijekova, obaviti pregovaranja sa proizvođačima lijekova u okviru dozvoljenih referentnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima;*
- *osigurati farmakoekonomske analize kojima se potvrđuje ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi);*
- *donijeti nedostajuća stručno-medicinska uputstva za nove lijekove i izvršiti reviziju postojećih uputstava, koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.*

²³ U skladu sa podacima koje je prezentovao Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u Obračunu sredstava u zdravstvu u FBiH za 2021. godinu

5.3 Realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)

Vijeće ministara BiH i GAVI SAVEZ (neprofitna fondacija koja je registrovana u Ženevi (Švicarska)) su 18. 9. 2020. godine potpisali **Ugovor o preuzimanju obaveza (aranžman o obaveznoj kupovini)** kojim je definisano da će učesnici u COVAX mehanizmu imati pristup vakcinama zbog mehanizma o avansnoj kupovini koji će GAVI zaključiti sa proizvođačima vakcina. Rok važenja ovog ugovora je do 17. 9. 2023. godine.

Potpisivanju ovog Ugovora prethodilo je zaključivanje **Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)** koji su 15. 9. 2020. godine potpisala entitetska ministarstva zdravstva, Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH, kao i Ministarstvo civilnih poslova BiH koje je zaduženo za implementaciju. Iz Budžeta FBiH putem Ministarstva u 2020. godini avansno su isplaćena sredstva u iznosu od 13.682.011 KM za nabavku 800.000 doza vakcina po cijeni od 10,55 USD za 20% populacije stanovništva. Na osnovu ugovora za uplaćeni iznos za FBiH i ugovorene količine doza neisporučeno je 587.340 doza jer je do sada isporučeno samo 212.660 doza vakcina.²⁴

U toku 2022. godine putem sastanka sa predstavnicima GAVI SAVEZ-a bezuspješno se pokušalo pronaći rješenje oko nesuglasice u vezi ispunjavanja ugovornih obaveza za isporuku plaćenih vakcina. Ministarstvo civilnih poslova BiH primilo je 1. 6. 2022. godine konačnu ponudu COVAX-a za zatvaranje postojećeg aranžmana sa naknadom za prijevremeno zatvaranje spomenutog ugovora u iznosu od 1.798.720 USD (ili 2 USD po neisporučenoj dozi od čije kupovine bi se odustalo), a koja će teretiti budžete entiteta i Brčko distrikta BiH. **Na osnovu dostavljene ponude slijedi da bi FBiH u tom slučaju prijevremenog zatvaranja ugovora i odustajanja od isporuke naručenih vakcina trebala da plati 1.174.680 USD, što nije predviđeno potpisanim ugovorom.**

Ministarstvo civilnih poslova je tražilo mišljenje Pravobranilaštva BiH u kojem se navodi da se trebaju tražiti stavovi onih koji su osigurali novčana sredstva u predmetnom ugovoru. Dalje su naveli da je ugovorom definisano i pitanje eventualnih sporova te da je prvenstveno važno da se pristupi rješavanjem mirnim putem, uz napomenu da se prije odlučivanja o pokretanju Arbitražnog postupka treba upoznati sa načinom postupanja i vođenja postupka s obzirom na to da su ti postupci izuzetno skupi i krajnje neizvjesni.

Revizijom za 2022. godinu utvrđeno je da su poduzete sljedeće aktivnosti:

- Federalno ministarstvo zdravstva se 29. 8. 2022. godine obratilo Federalnom pravobranilaštvu radi davanja mišljenja na Sporazum o prijevremenom raskidu Ugovora o nabavci vakcina za COVID-19 zaključen s GAVI-jem koje je navelo da u cijelosti ostaju kod stava i mišljenja Pravobranilaštva BiH;
- Na osnovu svih prikupljenih informacija Vlada FBiH je usvojila Zaključak 10. 11. 2022 godine, koji je proslijedila Ministarstvu civilnih poslova, kojim je **odlučila da ne prihvata Sporazum o prijevremenom raskidu Ugovora o nabavci vakcina za COVID-19 zaključen s GAVI-jem**, kao ni finansijske obaveze po ovom Sporazumu, te da će u slučaju neispunjavanja ugovornih obaveza od strane GAVI-ja zaključno sa istekom važnosti Ugovora o nabavci vakcina protiv COVID-19 pokrenuti Arbitražni postupak predviđen zaključenim ugovorom.

²⁴ Prema Informaciji o epidemiološkoj situaciji COVID 19 u FBiH na dan 3. 4. 2023. godine, s prijedlogom naredbi i preporuka kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva koju je Vlada FBiH dostavila Parlamentu FBiH posljednja isporuka vakcina putem COVAX sistema bila je 26. 8. 2021. godine

U januaru 2023. godine Ministarstvo civilnih poslova je dobilo obavijest od GAVI-a da više ne isporučuje vakcine prema zaključenom ugovoru, te da ne žele da vrate višak uplaćenog novca bez plaćanja izlazne naknade. Na osnovu zadnjih informacija Ministarstvo civilnih poslova je predložilo da Vijeće ministara usvoji zaključke kojima će BiH pokrenuti jednostrani raskid ugovora zbog neizvršavanja obaveza u skladu s članom 11. tačka b) potписанog Sporazuma u kojem je propisano da učesnik može raskinuti ugovor ako GAVI prestane izvršavati svoje aktivnosti ili načini značajan prekršaj ovog Ugovora koji ne uspije da ispravi u roku od 15 radnih dana od kad učesnik pošalje pismeno obavještenje GAVI-u o tom prekršaju. Tražit će povrat avansno uplaćenih neiskorištenih sredstava (9.079.706 USD) u roku od 30 dana od prijema obavještenja, te ukoliko sredstva ne vrati pokrenuti će arbitražni postupak. **S obzirom na to da izlazne naknade nisu bile posebno dogovorene, BiH ne prihvata njihovo plaćanje kao preduslov za povrat neiskorištenih sredstava.** Ministarstvo je tražilo mišljenje Federalnog pravobranilaštva i Federalnog ministarstva finansija kako bi izvjestilo Vladu FBiH koja treba da odluči o dalnjim koracima u postupanju u ime FBiH i dostavi odgovor Ministarstvu civilnih poslova BiH. Do kraja revizije nije donesen zaključak o daljem postupanju.

U skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini protiv bolesti COVID-19 (COVAX), Ministarstvo je avansno u 2020. godini uplatilo sredstva u iznosu od 13.682.011 KM za nabavku 800.000 doza vakcina. Iako su vakcine u potpunosti plaćene, potpisani Sporazum nije implementiran jer je za potrebe FBiH isporučeno samo 212.660 doza (posljednja isporuka u augustu 2021. godine), što znači da je neiskorišteno 10.044.990 KM avansno uplaćenih sredstava. Iako su u skladu potpisanim Sporazumom definisani uslovi za raskid ugovora, koji se između ostalog odnose na neizvršavanje ugovorenih aktivnosti, GAVI je dostavio ponudu sa naknadom za zatvaranje postojećeg aranžmana po kojem bi FBiH trebala da plati 1.174.680 USD, što nije predviđeno inicijalnim ugovorom. Ministarstvo je poduzimalo aktivnosti sa ostalim potpisnicima sporazuma uz podršku Pravobranilaštva BiH, ali do okončanja revizije nisu pokrenute aktivnosti na raskidu ugovora i povratu avansno uplaćenih neiskorištenih sredstava iz Budžeta FBiH.

Preporuka:

- *u saradnji sa Pravobranilaštvom BiH poduzeti pravne radnje za prekid ugovora i povrat neiskorištenih avansno uplaćenih sredstava, u skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup vakcinama protiv bolesti COVID-19 (COVAX).*

5.4 Preuzimanje osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH

Parlament FBiH je 2013. godine donio Odluku o preuzimanju osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH,²⁵ i to: Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišno-kliničkom bolnicom Mostar i Univerzitetsko-kliničkim centrom Tuzla, koji se proglašavaju javnim ustanovama od posebnog javno-zdravstvenog značaja za FBiH. Isto tako, Parlament FBiH je 2013. godine dao saglasnost na statute²⁶ sva tri klinička centra u FBiH koje su prethodno usvojili njihovi upravni odbori. U skladu sa statutarnim odredbama, osnivači svakog kliničkog centra su FBiH i određeni kantoni.²⁷ Iako je zakonski predviđeno, međusobni odnosi, u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti između osnivača, jednog ili više kantona i Federacije BiH nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama iz ove odluke nisu uređeni posebnim ugovorom, kako je definisano članom 7. Zakona o ustanovama.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 67/13

²⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 70 i 73/13

²⁷ Osnivači UKC Sarajevo su: Federacija BiH, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski, Srednjobosanski i Sarajevski kanton. Osnivači SKB Mostar su: Federacija BiH, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Hercegbosanski i Srednjobosanski kanton. Osnivači UKC Tuzla su: Federacija BiH i Tuzlanski kanton.

Ministarstvo je pokrenulo aktivnosti kako bi se međusobni odnosi između osnivača, u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti, uredili posebnim ugovorom. S tim u vezi, Ministarstvo je prezentiralo korespondenciju sa Pravobranilaštvom BiH iz 2013. i 2021. godine u vezi pitanja vlasništva nad imovinom kliničkih centara koja se ranije nalazila u društvenom vlasništvu. Pravobranilaštvo BiH je, pozivajući se na odredbe Zakona o pretvorbi društvene svojine²⁸ koji je stupio na snagu 25. 11. 1994. godine, iznijelo stav da se ne mogu direktno regulisati odnosi, odnosno razgraničavati ovlaštenja i obaveze između organa Federacije, kantona i općina, jer je neophodno najprije regulisati ove odnose između BiH i FBiH, nakon čega je Federacija jedina nadležna da reguliše razgraničenje ovlaštenja i obaveza pojedinih nivoa vlasti u Federaciji.

Ministarstvo je također prezentiralo „Informaciju o aktivnostima mjerodavnih organa FBiH i kantona, kao i mjerodavnih organa kliničkih centara u FBiH na izradi ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima u FBiH, sa posebnim fokusom na preuzimanje finansijskih obaveza spram preuzetih osnivačkih prava“, koju je Vlada FBiH razmatrala i usvojila Zaključkom V broj 1611/2017 od 7. 12. 2017. godine. **U informaciji je iznesen stav da je, i prije donošenja ovirnog zakona o državnoj imovini na nivou BiH, potrebno pristupiti regulisanju međusobnih prava, obaveza i odgovornosti između osnivača nad kliničkim centrima u formi ugovora, u skladu sa članovima 6. i 7. Zakona o ustanovama.** Također se navodi da zbog nepostojanja ugovora, osnivači zdravstvenih ustanova (npr. kliničkih centara) nisu supsidijarno odgovorni za negativno poslovanje ovih zdravstvenih ustanova, mada je to njihova zakonska obaveza regulisana članom 41. Zakona o ustanovama. **Konstatujemo da doneseni Zaključak Vlade FBiH iz 2017. godine nije implementiran.** Također ističemo da još uvijek nije ni formirana radna grupa koja je trebala izraditi prijedlog ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, sa posebnim fokusom na preuzimanje obaveza spram preuzetih osnivačkih prava.

Nadzorne i upravne odbore kliničkih centara imenuje i razrješava Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, a klinički centri su dužni podnijeti osnivačima najmanje jednom godišnje izještaj o radu i poslovanju ustanove. **Klinički centri nisu dostavili Ministarstvu izještaj o radu i poslovanju za 2022. godinu kako bi bili proslijedeni na razmatranje Parlamentu FBiH, što nije u skladu sa statutima centara²⁹ i članom 23. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.** Navedeno ima za posljedicu da se Parlament FBiH, kao osnivač, nije bavio ozbiljnom analizom izještaja o poslovanju kliničkih centara, a naročito izještaja u kojima je prikazan višak rashoda nad prihodima, niti su po tom osnovu namirivali gubitak ukoliko smatraju da je opravдан, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i članom 41. Zakona o ustanovama.

Iako još uvijek nisu potpisani ugovori o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, niti je Parlament FBiH razmatrao godišnje izještaje o poslovanju kliničkih centara, iz Budžeta FBiH se već godinama izdvajaju značajna sredstva za kliničke centre bez evaluacije učinaka dodijeljenih budžetskih sredstava kroz tekuće transfere.

Preporuke:

- *osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama;*
- *prikupiti godišnje izještaje o radu i poslovanju univerzitetsko-kliničkih bolnica i dostaviti na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.*

²⁸ „Službeni list RBiH“, broj 33/94

²⁹ Parlament FBiH 25. 7. i 30. 8. 2013. godine dao je saglasnost na statute²⁹ sva tri klinička centra u FBiH koje su prethodno usvojili njihovi upravni odbori. Shodno Statutarnim odredbama, **osnivač UKC-a Sarajevo su:** Federacija BiH, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski, Srednjobosanski i Sarajevski kanton. **Osnivači SKB-a Mostar su:** Federacija BiH, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Hercegbosanski i Srednjobosanski kanton. Osnivači UKC-a Tuzla su: Federacija BiH i Tuzlanski kanton.

5.5 Imenovanje Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH

Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH upravlja Upravni odbor, koji imenuje Vlada FBiH na prijedlog federalnog ministra zdravstva. U skladu sa članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Upravni odbor ima 11 članova, i to po jedan iz svakog kantona kojeg predlažu kantonalna ministarstva zdravstva, te jedan član iz Federalnog ministarstva zdravstva. Vlada FBiH je 5. 11. 2015. godine donijela Odluku o imenovanju privremenog Upravnog odbora na mandat od tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja.

Privremeni Upravni odbor nastavio je djelovati u periodu od 2015. do 2022. godine jer još uvijek nije izvršeno njegovo konačno imenovanje. Imenovanje Upravnog odbora nije izvršeno jer prijedloge članova u Upravni odbor nije dostavilo Ministarstvo zdravstva Zapadnohercegovačkog kantona, kao ni Ministarstvo zdravstva Kantona 10, čiji je dosadašnji predstavnik 23. 3. 2020. godine podnio neopozivu ostavku na mjesto člana privremenog Upravnog odbora (zbog preuzimanja funkcije općinskog načelnika). Ministarstvo je upućivalo urgencije svake godine u periodu od 2015. do 2022. da kantonalna ministarstva dostave prijedloge članova za imenovanje predstavnika kantona, ali oni nikad nisu dostavljeni. U oktobru 2021. godine Ministarstvo je tražilo i mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU o mogućnosti imenovanja Upravnog odbora bez nedostajućih kandidata dva kantona, na šta je dobilo negativan odgovor jer je važećom zakonskom regulativom decidno propisan način predlaganja i imenovanja Upravnog odbora Federalnog zavoda.

S obzirom na to da se za sedam godina nisu osigurali uslovi za imenovanje Upravnog odbora i da privremeni Upravni odbor upravlja Federalnim zavodom sve te godine, na čelu sa sekretarkom Ministarstva kao predsjednicom, te da je Ministarstvo slalo urgencije za dostavljanje prijedloga članova kantonalnim ministarstvima na koje nije bilo odgovora, definisani način predlaganja i imenovanja upravnog odbora nije adekvatan, kako bi se osiguralo efikasno upravljanje Federalnim zavodom i pravovremena podrška osiguranim licima koja se liječe na teret Fonda solidarnosti.

Preporuka:

- **u cilju zakonitog upravljanja Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH predložiti izmjene člana Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim se definiše način predlaganja i imenovanja članova upravnog odbora.**

5.6 Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba

U skladu s Ustavom Federacije BiH i članom 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa zdravlja, shodno odredbama ovog Zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i drugih propisa donesenih na osnovu ovih zakona. Članom 20. Zakona definisano je da se načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti ostvaruje organizacijom sistema zdravstvenog osiguranja u kojem su svi građani obuhvaćeni zdravstvenom zaštitom i u kojem se bogati solidariziraju sa siromašnima, mladi sa starim, zdravi sa bolesnim i pojedinci sa porodicama.

Tačkom 12. člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju definisano je, između ostalog, da su osiguranici i nezaposlena lica koja su se prijavila zavodu za zapošljavanje u tačno propisanim rokovima (npr. u roku od 30 dana nakon prestanka radnog odnosa, gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta nakon otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija ili druge zdravstvene ustanove, povratka iz inozemstva i dr.). U skladu sa zakonskim ovlaštenjima, federalni ministar zdravstva donio je Uputstvo o sadržaju i obliku zdravstvene legitimacije. Ovim Uputstvom utvrđeno je da osigurana lica pravo na zdravstvenu zaštitu putem obaveznog zdravstvenog osiguranja ostvaruju na osnovu zdravstvene legitimacije, koju izdaje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja na osnovu uredno popunjenoj i podnesenoj obrasca prijave na obavezno zdravstveno osiguranje (nadležnoj poreskoj upravi za nosioce zdravstvenog osiguranja, odnosno nadležnom kantonalnom zavodu osiguranja za članove porodice).

Parlament FBiH je 2009. godine, u skladu s članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju, donio Odluku o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava, kojom su utvrđena i zdravstvena prava za neosigurana lica, državljanje BiH, sa prebivalištem u FBiH. **Ovom Odlukom definisano je da se zdravstvena zaštita neosiguranih lica finansira iz sredstava budžeta kantona ili općine, prema mjestu posljednjeg prebivališta neosiguranog lica**, s tim da:

- a) neosigurana lica do 18 godina starosti imaju ista prava kao i osigurana lica, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i ovom Odlukom;
- b) neosigurana lica preko 18 godina starosti imaju pravo na hitnu medicinsku pomoć i druga ovom odlukom propisana zdravstvena prava.

Obavljanjem revizija povezanih institucija sa navedenom problematikom utvrdili smo da značajan broj stanovnika FBiH nema mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije zbog toga što su nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl. propustili propisani rok od 30 dana za prijavu nadležnim službama za zapošljavanje. Uzrok ovog problema jednim dijelom proistiće iz činjenice da se iz budžeta svih kantona ili općina ne finansira zdravstveno osiguranje neosiguranih lica, što nije u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava Parlamenta FBiH. Zbog navedenog ističemo potrebu preispitivanja postojećih zakonskih propisa iz oblasti zdravstva u FBiH, s ciljem stvaranja uslova da sve nezaposlene osobe dobiju pravo na zdravstvenu legitimaciju i pružanje zdravstvene zaštite u skladu sa usvojenim osnovnim paketom zdravstvenih prava. Rokovi za prijavu nadležnim službama za zapošljavanje nisu utvrđeni u propisima iz ove oblasti u drugim dijelovima BiH. Ministarstvo je prezentovalo da je u ranijem periodu upućivalo Vladi FBiH prijedloge za izmjenu člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kako bi sva nezaposlena lica u FBiH imala pravo na izdavanje zdravstvene legitimacije i pružanje zdravstvene zaštite. Međutim, ta odredba Zakona još nije izmijenjena.

Preporuka:

- *pokrenuti proceduru izmjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju s ciljem stvaranja uslova da sva nezaposlena lica u FBiH imaju pravo na izdavanje zdravstvene legitimacije i pružanje zdravstvene zaštite.*

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja

U Budžetu FBiH za 2022. godinu³⁰ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 110.965.536 KM. Odobrena sredstva su uvećana u odnosu na zahtjev za 2.060.553 KM zbog uvećanja Transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova FBiH sa 60 miliona na 75 miliona KM, a na teret drugih transfera i materijalnih troškova u odnosu na dostavljeni zahtjev.

Ministarstvo je donijelo godišnji i trogodišnji plan rada.

U skladu sa procedurom izrade, odobravanja i usvajanja Budžeta FBiH koja je definisana Zakonom o budžetima u FBiH, Ministarstvo je dostavilo DOB i budžetski zahtjev koji je značajno umanjen nakon što su instrukcijama broj 2 dostavljene utvrđene gornje granice. U DOB-u je Ministarstvo planiralo sredstva za Federalni zavod u sljedećim iznosima: 2022. godina 69.000.000 KM; 2023. godina 69.000.000 KM i 2024. godina 74.000.000 KM. Također, u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, na održanim pregovorima 21. 9. 2021. godine između predstavnika Ministarstva i Federalnog ministarstva finansija prisustvovala je i direktorica Federalnog zavoda.

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 25/22

Na sastanku je istaknut problem nedovoljnog sufinansiranja Federalnog zavoda iz Budžeta FBiH koji iz raspoloživih sredstva nije u mogućnosti da osigura adekvatno liječenje svih pacijenata iz Fonda solidarnosti FBiH (u daljem tekstu: Fond solidarnosti). Pored toga, istaknut je i problem zastarjele i neupotrebljive opreme u Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH, neophodne za program transplantacija u zemlji koje se sada obavljaju u inostranstvu, što iziskuje povećanje troškova. Predstavnici Federalnog ministarstva finansija su Ministarstvu sugerisali da izradi Informaciju sa prijedlogom potrebnih finansijskih sredstava kako bi se Vlada FBiH odredila prema ovim problemima, po čemu bi ono postupilo u okviru nadležnosti. Ministarstvo je u budžetskom zahtjevu tražilo veća sredstva za Fond solidarnosti koja su opet odobrena u iznosima kao i ranijih godina.

Kao i svake godine, Federalni zavod prilikom dostavljanja budžetskog zahtjeva za potrebe finansiranja Fonda solidarnosti tražio je osiguranje sredstava u ukupnom iznosu od 65.000.000 KM budući da ima problem finansiranja postojeće Liste lijekova Fonda solidarnosti i kupovine lijekova pacijentima koji se nalaze na Listama čekanja Fonda solidarnosti. Također, traženi iznos od 65.000.000 KM za finansiranje Fonda solidarnosti značajno je manji u odnosu na sredstva koja mu pripadaju u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, jer je ovim Zakonom decidno propisano da se iz Budžeta FBiH trebaju obezbijediti sredstva u istom iznosu koliko se izdvajaju iz obaveznih doprinosa za zdravstveno osiguranje. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je Ministarstvo osiguralo da se planiranje i odobravanje potrebnog iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti vrši u skladu sa članom 27. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je definisan način usvajanja finansijskog plana vanbudžetskog fonda.

Odobreni iznos tekućeg transfera za finansiranje Fonda solidarnosti iz Budžeta FBiH za 2022. godinu u iznosu od 28.500.000 KM predstavlja samo 18,9% od planiranih prihoda od doprinosa (150.796.600 KM) i manji je za 122.296.600 KM od pripadajućeg iznosa, što nije u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno ima za posljedicu neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja prava osiguranih lica i nepružanje prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, što nije u skladu sa članovima 11. i 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Preporuka:

- osigurati planiranje i odobravanje pripadajućeg iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.***

6.2 Izvještavanje

Godišnji izvještaj o radu za 2022. godinu dostavljen je u januaru 2022. godine Federalnom zavodu za programiranje razvoja u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

Uvidom u godišnji plan rada i planirane aktivnosti, Ministarstvo je uključilo donošenje provedbenih propisa Zakona o hemikalijama³¹ koji je usvojen i objavljen 23. 10. 2020. godine. Članom 58. definisano je da će ministar u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbene propise na osnovu ovog zakona kojima se regulišu sljedeće oblasti: klasifikacija, pakovanje i obilježavanje hemikalija, spisak klasifikovanih supstanci, metode ispitivanja hemikalija, načela dobre laboratorijske prakse i nadzor i provjera načela dobre laboratorijske prakse. Također, članom 28. utvrđene su obaveze Ministarstva vezano za Registar proizvođača i uvoznika hemikalija koji je trebao biti uspostavljen u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuje Registar proizvođača i uvoznika hemikalija. U godišnjem izvještaju navedena je realizacija za ove aktivnosti 30%, što znači da su stručne ili normativne osnove pravilnika sačinjene i za neke se pribavljaju potrebna mišljenja prije usvajanja, ali provedbeni propisi nisu donešeni, niti je uspostavljen Registar proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa propisanim zakonskim rokovima. Ministarstvo je navedene aktivnosti planiralo i u programu rada za 2023. godinu.

³¹ „Sl. novine FBiH“, br.77/20

S obzirom na to da je rok za uspostavu sistema upravljanja hemikalijama istekao u oktobru 2022. godine i da do obavljanja konačne revizije provedbeni pravilnici za primjenu Zakona nisu usvojeni, kao i da Registrar proizvođača i uvoznika hemikalija nije uspostavljen, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo blagovremeno provelo svoje planirane aktivnosti i osiguralo sigurno upravljanje hemikalijama.

Preporuka:

- *donijeti provedbene propise i osigurati uspostavu registra proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa Zakonom o hemikalijama.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. U finansijskim izvještajima iskazana su sredstva Budžeta FBiH odobrena Ministarstvu za 2022. godinu i sredstva za otvorena tri posebna namjenska transakcijska računa u okviru Jedinstvenog računa trezora.³²

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 944.315 KM. Njihovu strukturu čine neporezni prihodi, od kojih su najznačajniji prihodi od naknada i taksi za pružanje usluga u iznosu od 944.236 KM, koji se odnose na uplate kandidata za specijalizacije i rad komisija iz nadležnosti Ministarstva (936.093 KM), neplanirane uplate (1.852 KM) i administrativne takse (6.291 KM).

Za potrebe polaganje specijalističkih i stručnih ispita za zdravstvene djelatnike Ministarstvo zdravstva ima otvoren namjenski podračun u okviru Jedinstvenog računa Trezora u svrhu isplate naknada članovima komisija koje se formiraju u skladu sa važećim propisima iz nadležnosti Ministarstva, kao i naknade troškova obavljanja specijalističkog i subspecijalističkog staža u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH. U skladu sa odlukom o otvaranju računa od uplaćenog dijela prihoda po ovom osnovu jedan dio pripada Ministarstvu, a ostatak se, u skladu sa zakonskim propisima, uplaćuje na račun Budžeta FBiH. Početno stanje novčanih sredstava na ovom podračunu na 1. 1. 2022. godine iznosilo je 693.992 KM, a na 31. 12. 2022. godine 1.617.895 KM.

Ukupno ostvareni prihodi na podračunu po ovom osnovu su u 2022. godini iznosili 1.868.762 KM, a utrošeni su u iznosu od 938.553 KM na ime izdataka prema zdravstvenim ustanovama u kojima se obavlja specijalistički staž (227.716 KM) i naknade za rad članova komisijama (710.837 KM), što je detaljnije obrazloženo pod tačkom 7.1.2.2 Izvještaja. Shodno Uputstvu o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, način planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa Trezora i podzakonskim aktima kojima je utvrđen način prikupljanja i trošenja uplata od kandidata (i pravnih lica) za polaganje ispita i izdavanje potrebnih rješenja, Ministarstvo je 31. 12. izvršilo knjiženje razgraničenja prihoda u iznosu od 1.560.039 KM.

³² 1) FMF – Poseban transakcijski račun za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika, 2) Podračun za finansiranje Projekta – Jadranski model održive mobilnosti u oblasti zdravstvene zaštite i 3) Projekat Interreg IPA prekogranični program Hrvatska – BiH – Crna Gora.

Po osnovu implementacije IPA projekta NeurNet, posebnog projekta koji se vodi u sklopu Glavne knjige Trezora, izvršenje u 2022. godini je iznosilo 1.852 KM na osnovu razgraničenih prihoda iz ranijih godina. Po osnovu trećeg posebnog projekta (Projekat AdriHealthMob) nije bilo realizacije sredstava. Za donatorska sredstva na ova dva podračuna Vlada FBiH daje saglasnost na utrošak na prijedlog Ministarstva, uz dokaz da su sredstva uplaćena, i prethodnu saglasnost Federalnog ministarstva finansija i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 110.529.105 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi od 107.936.693 KM (97,65%), plaće, naknade i doprinosi 1.459.308 KM (1,32%) i izdaci za materijal i usluge 1.132.462 KM (1,02%) i nabavka stalnih sredstava 642 KM (<1%).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31. 12. 2022. iskazane su u iznosu od 1.139.835 KM. Osnovna plaća zaposlenika utvrđena je množenjem osnovice određene članom 18. stav 2, Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu u visini od 330 KM, boda za obračun plaće od 1,05 i pripadajućeg koeficijenta platnog razreda utvrđenog Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. Utvrđena osnovica uvećava se za 0,5% za svaku započetu godinu penzijskog staža zaposlenika, a najviše do 20%. Uvidom u obračun plaća za mart, avgust i decembar 2022. nisu konstatovane nepravilnosti.

Ministarstvo je donijelo Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o uposlenicima Ministarstva i drugim licima angažovanim na radu u Ministarstvu, Odluku o radnom vremenu kojom je utvrđeno radno vrijeme od 8:00 do 16:30, kao i Uputstvo o kućnom redu Ministarstva kojim je uspostavljen elektronski način vođenja evidencija o prisustvu na poslu zaposlenih putem kartica, uz obavezu evidentiranja vremena dolaska i odlaska na posao i s posla na propisanom obrascu koji se nalazi u Kabinetu ministra.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 198.504 KM, a odnose se na: topli obrok (84.391 KM), jednokratne pomoći (37.800 KM), prevoz na posao i s posla (28.494 KM), regres za godišnji odmor (20.709 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (10.604 KM), odvojeni život i smještaj (10.250 KM) i otpremnine zbog odlaska u penziju (6.256 KM).

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.132.462 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (1.032.052 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (44.978 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (14.055 KM), izdaci za tekuće održavanje (9.000 KM), putni troškovi (8.460 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (8.411 KM), izdaci za energiju (7.854 KM), izdaci osiguranja i bankarskih usluga (5.944 KM) i unajmljivanje imovine i opreme (1.708 KM).

U okviru izdataka za ugovorene i druge posebne usluge najznačajniji izdaci su za rad komisija (649.314 KM) i specijalizaciju i školovanje (227.766 KM).

Izdaci za specijalizaciju i školovanje odnose se na troškove koje Ministarstvo plaća zdravstvenim ustanovama za obavljanje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku odobravanja specijalizacija odnosno subspecijalizacija državljanima BiH na lični zahtjev.³³ Kandidati podnose zahtjev Ministarstvu uz dostavljanje tražene dokumentacije, na osnovu koje ministar donosi rješenje o odobravanju obavljanja staža. Rješenjem je utvrđen početak

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 68/10 i 81/10

specijalizacije/subspecijalizacije, njeno trajanje, program obavljanja staža i iznos naknada koje se doznačavaju zdravstvenim ustanovama u kojima se obavlja staž.

Ministar je 2011. godine na osnovu Pravilnika donio Rješenje o troškovima obavljanja specijalizacije i subspecijalizacije državnog BiH, kojim je utvrđena visina troškova specijalizacije u iznosu od 9.600 KM, a snosi ih kandidat kojem je odobreno obavljanje staža.

Prilikom donošenja rješenja o odobravanju, kandidat uplaćuje 50% iznosa (4.800 KM), a preostalih 50% uplaćuje u posljednjoj godini obavljanja staža (3–5 godina, zavisi od vrste specijalizacije/subspecijalizacije). Rješenjem je definisano da se 65% sredstava transferiše zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerjenja u kojоj se obavlja specijalizacije/subspecijalizacija, a ostatak od 35% uplaćenih sredstava ostaje prihod Ministarstva. Uvidom u uzorak dostavljenih faktura, najveći broj zdravstvenih ustanova fakture dostavlja na mjesечно nivou zbirno za sve kandidate koji u toj ustanovi obavljaju staž na vlastiti zahtjev.

Naknade za rad u komisijama iskazane su u neto iznosu od 649.314 KM i u odnosu na prošlu godinu veće su za 127.762 KM. U okviru iskazanih izdataka, na komisije koje se formiraju i isplaćuju u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja naknada za rad federalnih tijela³⁴ odnosi se 44.810 KM, dok se na komisije koje se formiraju po posebnim propisima iz nadležnosti Ministarstva odnosi 602.199 KM.

Red. br.	Naziv komisije	Isplaćene neto naknade 2022.	Isplaćene neto naknade 2021.
1	2	3	4
I	Iznos naknada za komisije formirane po posebnim propisima	602.199	502.575
1.	Komisije za polaganje specijalističkih ispita	220.225	159.270
2.	Komisije za polaganje stručnih ispita	281.020	231.456
3.	Komisije za dodatke prehrani i druge pripravke	65.920	60.340
4.	Komisije za ocjenu ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadrova	24.234	41.600
5.	Komisija za kozmetiku s posebnom namjenom	10.800	9.900
II	Iznos naknada za komisije u skladu sa Uredbom Vlade FBiH	44.810	18.977
1.	Komisija za primjenu postupka biomedicinski potpomognute oplodnje	20.307	7.840
2.	Stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju	10.968	0
3.	Stručno savjetodavno tijelo za zarazne bolesti	4.715	0
4.	Ostale komisije (popis, javne nabavke, izbor državnih službenika..)	8.820	11.137
	UKUPNO I + II	647.009	521.552

Komisije za polaganje specijalističkih ispita (220.225 KM) formiraju se na osnovu Pravilnika o specijalizacijama i subspecijalizacijama zdravstvenih radnika i saradnika³⁵ za svakog kandidata zasebno. U komisijama su angažovani vanjski saradnici sa Liste ispitivača koju utvrđuje ministar a na prijedlog zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerjenja koje su ovlaštene za obavljanje specijalističkog/subspecijalističkog staža.

Visina naknade za polaganje ispita utvrđena je Rješenjem o naknadama za polaganje specijalističkih, subspecijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika³⁶ (u daljem tekstu: Rješenje o naknadama) u iznosu od 1.000 KM, kao i visina naknade za rad u komisiji: predsjedniku 250 KM, članu 200 KM i sekretaru 50 KM. **Prema prezentiranim podacima, ukupan prihod od uplata kandidata u 2022. godini po ovom osnovu iznosi 227.000 KM, a iskazani troškovi za rad komisija iznose 220.225 KM.**

Komisije za polaganje stručnih ispita (281.020 KM) formiraju se u skladu sa Pravilnikom o pripravnimstažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika³⁷ koji je donio ministar na osnovu Zakona

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/20

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 62/15, 26/19 i 99/21

³⁶ Rješenje br. 01-37-7675/17 od 12. 12. 2017. godine

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 99/21

o zdravstvenoj zaštiti³⁸. Nakon obavljenog pripravničkog staža zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerjenja polažu stručni ispit pred komisijom koju imenuje ministar.

Komisije (njih deset, po oblastima) imenuju se na period od dvije godine sa Liste ispitivača koju utvrđuje ministar na prijedlog kliničkih zdravstvenih ustanova i federalnih zdravstvenih zavoda, kao i iz reda zaposlenika ministarstva a koji ispunjavaju uslove za ispitivače. Rješenjem o naknadama utvrđena je visina naknade za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika u visini od 300 KM, kao i visina naknada za rad u komisiji koja se isplaćuje po kandidatu: predsjedniku 40 KM, članovima 30 KM i sekretaru 15 KM. **Prema prezentiranim podacima, ukupan prihod po ovom osnovu u 2022. godini iznosi 343.800 KM, a iskazani troškovi za rad komisija iznose 281.020 KM.**

Komisija za dodatke prehrani i druge pripravke (65.920 KM) formirana je 10. 1. 2022. godine na period od četiri godine u skladu sa Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih namirnica koje se mogu stavljati u promet.³⁹ Zadatak komisije je davanje mišljenja o dodacima prehrani i pripravaka koji nisu pobliže određeni Pravilnikom, na osnovu kojeg ministar daje dozvolu za uvoz i/ili stavljanje u promet. Rješenjima ministra, visina naknade za troškove obrade zahtjeva, koju uplaćuju podnosioci zahtjeva, iznosi od 300 do 1.200 KM, a visina naknade za rad u komisiji iznosi 150 KM za predsjednika, 130 KM za člana i 100 KM za sekretara po održanoj sjednici.

Komisija za primjenu postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje (20.307 KM) formirana je rješenjem ministra 26. 2. 2019. godine i izmjenama rješenja od 27. 10. 2021. godine, na period od četiri godine, u skladu sa Zakonom o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom⁴⁰ kao stručno i savjetodavno tijelo pri Ministarstvu. Rješenje o nadoknadi troškova za rad komisije doneseno je 6. 1. 2022. godine, i njim je utvrđena visina naknade u iznosu od 200 KM za članove i 160 KM za sekretara komisije mjesечно.

Stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju (10.968 KM) imenovano je rješenjem ministra 28. 11. 2019. godine i Izmjenama rješenja od 24. 11. 2021. godine na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.⁴¹ U tekućoj godini povećane su aktivnosti zbog trogodišnje nabavke vakcina za redovnu imunizaciju kao i pojave zarazne bolesti „majmunске beginje“. Tijelo je imenovano na period od četiri godine i broji 12 članova i sekretara čiji je zadatak pružanje stručne pomoći ministru u vezi sa razvojem politike obaveznih imunizacija. Rješenjem ministra iz 2019. godine, određena je visina naknade u iznesu od 150 KM za predsjednika komisije, 100 KM za člana i 80 KM za sekretara komisije za svaku održanu sjednicu.

Obračun naknada članovima komisija koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,⁴² Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,⁴³ Zakonom o doprinosima⁴⁴ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁴⁵ **S obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za obračun poreza i doprinosa u skladu sa ovim propisima zbog ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH, nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.**

Iako je određeni broj komisija formiran na osnovu posebnih propisa, ističemo da se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti Ministarstva, u okviru redovnih radnih zadataka utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (komisije za polaganje stručnih ispita, ocjenu ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra za obavljanje djelatnosti uvoza i prometovanja otrovima, proizvodnju kozmetike sa posebnom namjenom i sl.).

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 7/04, 45/04, 2/13 i 96/17

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 59/18

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 29/05

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁴³ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21, 20/22 i 5/23

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

U komisijama su većinom imenovani zaposlenici koji obavljaju rukovodeće poslove (sekretar, savjetnici i pomoćnici ministra i šefovi odsjeka). Prema podacima iz Glavne knjige konstativali smo da je zaposlenicima isplaćen ukupan neto iznos od 172.108 KM, a za rad u različitim komisijama (formiranim po posebnim propisima i u skladu sa Uredbom Vlade FBiH) zaposlenici su pojedinačno ostvarili primanja na godišnjem nivou od 50 do 18.020 KM.

Ministarstvo nije donijelo interni akt kojim bi se ograničio broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici (koji su imenovani na osnovu pravilnika izvedenih iz zakona), kao ni maksimalni iznos naknade za rad u komisijama koji mogu dobiti na godišnjem nivou, što može uticati na obavljanje redovnih poslova i aktivnosti. Značajna nepotpunjenost sistematizovanih radnih mjesta (od 37 od 80), kao i članstvo zaposlenih u velikom broju komisija, može imati uticaja na kvalitetno i efikasno obavljanje radnih poslova i zadataka.

Preporuka:

- *internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka.*

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 107.936.693 KM, a odnose se na transfere drugim nivoima vlasti i čine 98% ukupnih rashoda Ministarstva.

Struktura tekućih transfera drugim nivoima vlasti:

	Naziv tekućeg transfera 2	Zakonski budžet za 2022. godinu 3	Izvršenje budžeta 31. 12. 2022. godine 4	Program Vlade FBiH 5
1	2	3	4	5
1.	Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za sufinansiranje Fonda solidarnosti	28.500.000	28.500.000	Odluka V.broj: 887/2022
2.	Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za finansiranje troškova raseljenih lica	2.000.000	2.000.000	Odluka V.broj: 888/2022
3.	Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	1.125.000	1.125.000	Odluka V.broj: 889/2022
4.	Transfer za Agenciju za kvalitet i akreditacije u zdravstvu u FBiH	300.000	300.000	Odluka V.broj: 890/2022
5.	Transfer za zdravstvenu zaštitu Roma u FBiH	35.000	23.304	Odluka V.broj: 870/2022
6.	Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH	75.000.000	75.000.000	Odluka V.broj: 1039/2022
7.	Transfer za Poduzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH	1.000.000	1.000.000	Odluka V.broj: 1531/2022
UKUPNO (od 1 do 7)		107.960.000	107.948.304	

U skladu s članom 26. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu odobrena sredstva tekućih transfera se realizuju kroz federalne institucije i zdravstvene ustanove (Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, Agencija za kvalitet i akreditacije u zdravstvu, tri klinička centra u Sarajevu, Tuzli i Mostaru, te 16 kantonalnih i općih bolnica), po osnovu programa utroška sredstava koje je usvojila Vlada FBiH, a na prijedlog Ministarstva. U skladu sa programima utroška sredstava, ministar je za svaki transfer imenovao posebnu komisiju za praćenje namjenskog utroška, čiji zadatak je da izvrši uvid u dostavljene izvještaje o realizovanim sredstvima transfera i u dokumentaciju na osnovu koje se utvrđuje namjensko trošenje sve do momenta realizacije, i tromjesečno izvještava o izvršenom nadzoru.

Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za sufinansiranje Fonda solidarnosti: Zakonom o zdravstvenom osiguranju, u okviru Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, osnovan je Fond solidarnosti s ciljem ostvarivanja jednakih uslova za provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim kantonima, za određene prioritetne vertikalne programe zdravstvene zaštite od interesa za FBiH, kao i za pružanje prioritetsnih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističkih djelatnosti osiguranim licima na teritoriji FBiH.

Fond solidarnosti osnovan je s ciljem da se svim stanovnicima FBiH osiguraju jednaki uslovi prilikom pružanja tačno definisanih zdravstvenih usluga domaćih zdravstvenih ustanova i putem liječenja u inostranstvu, kao i da se osigura kupovina lijekova za najteže oblike oboljenja.

Prema članu 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, sredstva za funkcionisanje Fonda solidarnosti osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, iz Budžeta FBiH i drugih izvora. U Fond se alociraju prikupljena sredstva po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, i to po stopi izdvajanja koju za svaku godinu utvrđuje Vlada FBiH. Vlada FBiH je na prijedlog ministra zdravstva 9. 12. 2021. donijela Odluku o izdvajajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2022., kojom je utvrđeno da će se 10,2% sredstava od svih uplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje usmjeravati Federalnom zavodu za finansiranje Fonda solidarnosti, a preostalih 89,8% na pripadajuće račune kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja. Stopa izdvajanja za Fond solidarnosti nije se mijenjala od 2013. godine. Isti iznos sredstava se, u skladu sa zakonskim odredbama, morao uplaćivati i iz Budžeta FBiH. Federalni zavod iz Budžeta FBiH u 2022., kao i proteklih godina, nije ostvarivao sredstva u propisanom iznosu u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, već u iznosima koji su iznosili cca 20% zakonom propisanih sredstava. **Kako je raspoloživi iznos sredstava koji se osigurava za funkcionisanje Fonda solidarnosti nedovoljan u odnosu na broj oboljelih koji se trebaju finansirati ovim sredstvima, formirane su liste čekanja pacijenata na zdravstvene usluge i lijekove koje se ne rješavaju već niz godina, što je imalo za posljedicu neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja prava osiguranih lica i nepružanje prava liječenja svim osiguranim licima u propisanom obimu i nije u skladu s članovima 11. i 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.**

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima i postojećim procedurama planiranja, Federalni zavod tražio je veća izdvajanja iz Budžeta FBiH, međutim, kao ni u ranijim godinama ovim zahtjevima nije udovoljeno. Usvojenim Budžetom FBiH za 2022. godinu na pozicijama Ministarstva su za potrebe Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 30.500.000 KM, od čega za potrebe Fonda solidarnosti 28.500.000 KM i za liječenje povratnika u RS 2.000.000 KM. Na osnovu ovako određenih ulaznih podataka sačinjeni su Finansijski plan Federalnog zavoda i njegove izmjene i dopune za 2022. godinu, koje su, shodno odredbama člana 27. Zakona o budžetima u FBiH i člana 104. Zakona o zdravstvenom osiguranju, usvojili Upravni odbor Federalnog zavoda, Vlada FBiH i Parlament FBiH. Parlament FBiH je dao saglasnost na Rebalans finansijskog plana Federalnog zavoda za 2022. godinu u ukupnom iznosu od 214.819.500 KM (od čega se 211.845.500 KM odnosi na Fond solidarnosti).

U skladu s članovima 11., 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Ministarstvo treba da poduzme zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu osiguranja pripadajućeg zakonskog iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu. U toku pregovora koji su vođeni prilikom izrade Budžeta FBiH za 2022. godinu Ministarstvo je informisalo Federalno ministarstvo finansija o problemima nedovoljnog finansiranja Fonda solidarnosti, nakon čega im je sugerisano da eventualno izrade Informaciju sa prijedlogom potrebnih finansijskih sredstava kako bi se Vlada FBiH odredila prema navedenom, pa će Federalno ministarstvo finansija postupiti u okviru nadležnosti. **Ministarstvo je traženu Informaciju o finansiranju Federalnog zavoda sačinilo i dostavilo 24. 2. 2022. godine, koju je Vlada FBiH razmatrala i donijela zaključak⁴⁶ kojim je zadužila Ministarstvo da sa Federalnim zavodom sačini plan internih i eksternih mjera za postizanje finansijske održivosti Fonda solidarnosti BiH, te da revidiraju važeći Listu lijekova Fonda solidarnosti FBiH i predlože Vladi novu listu usklađenu s finansijskim**

⁴⁶ V. broj 509/2022 od 14. 4. 2022. godine

mogućnostima Fonda solidarnosti, te da prilikom izrade novog zakona o zdravstvenom osiguranju Ministarstvo drugačije definira iznos finansiranja Federalnog zavoda iz Budžeta FBiH u odnosu na sredstva prikupljena po osnovu doprinosa zdravstvenog osiguranja. Vlada FBiH je preuzeila obavezu da razmotri mogućnosti sukcesivnog i kontinuiranog izdvajanja većeg iznosa finansijskih sredstava iz Budžeta FBiH za Fond solidarnosti prilikom izrade Budžeta FBiH u narednim fiskalnim godinama. Budžetom za 2023. godinu za Fond solidarnosti odobreno je 33.500.000 KM.

Imenovana Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućeg transfera za sufinansiranje Fonda solidarnosti za 2022. godinu, u skladu sa rješenjem o imenovanju, izvršila je nadzor i u izvještajima konstatovala namjenski utrošak na osnovu dostavljene dokumentacije o pravdanju sredstava doznačenih u 2022. godini. Također, Komisija je dala preporuku da se trebaju poduzimati daljnje aktivnosti koje imaju za cilj postizanje finansijske stabilnosti Zavoda i neometano provođenje programa fonda solidarnosti na način da su pacijentima dostupne usluge i lijekovi za liječenje najtežih oboljenja.

Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za finansiranje troškova raseljenih lica uspostavljen je kako bi se povratnicima u općine u Republici Srpskoj obezbijedilo pravo na liječenje u zdravstvenim ustanovama u FBiH, pod jednakim uslovima, kao i za osigurana lica u FBiH, u skladu sa Odlukom o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz FBiH⁴⁷ koju je donijela Vlada FBiH.

Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućeg transfera za liječenje povratnika izvršila je uvid u dokumentaciju i sačinila kvartalne izvještaje. U posljednjem izvještaju konstatovano je da su budžetska sredstva za finansiranje troškova raseljenih lica u 2022. godini doznačena u iznosu od 2.000.000 KM, a utrošena u iznosu od 2.281.939 KM. Više iskazani rashodi u odnosu na doznačena sredstva pokriveni su doznačenim sredstvima na teret sredstava koja su ostala neutrošena u iznosu od 281.939 KM u 2021. godini radi manjeg broja pruženih zdravstvenih usluga. **Realizovana sredstva za liječenje povratnika u toku 2022. godine iznose 2.273.810 KM, a neutrošena sredstva koja se prenose na realizaciju u naredni period iznose 8.129 KM.**

Transfer za poduzimanje mjera za sprečavanja i suzbijanje bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH izvršen je u iznosu od 1.000.000 KM doznačavanjem sredstava Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH koji je zaključio ugovor za 2022. godinu za finansiranje usluga iz oblasti invazivne i interventne kardiologije i kardiohirurgije kod pacijenata koje su nastale kao posljedica COVID-19. Korisnici sredstava su zdravstvene ustanove u FBiH sa kojima je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH zaključio ugovor za 2022. godinu, a sredstva se realizuju na osnovu Uputstva o kriterijima i načinu kontrole utroška namjenskih sredstava programa invazivne i interventne kardiologije i kardiohirurgije kod pacijenata koje su nastale kao posljedica COVID-19 koji donosi Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH. **S obzirom na to da je Program utroška Vlada FBiH usvojila tek krajem oktobra, a sredstva su prebačena Zavodu tek u januaru 2023. godine, do okončanja revizije nismo dobili izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.**

Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH izvršen je u planiranom iznosu od 1.125.000 KM, a sredstva se, u skladu sa Programom utroška koji je usvojila Vlada FBiH, doznačavaju za sufinansiranje troškova bruto plaća i naknada zaposlenih, naknada članovima Upravnog odbora i izdataka za materijal i usluge. **Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH dostavio je kvartalne izvještaje o utrošku sredstava za realizaciju aktivnosti iz programa utroška sredstava za 2022. godinu, a imenovana Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava ovog transfera potvrdila je namjenski utrošak sredstava u Izvještaju od 4. 4. 2023. godine.**

Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH izvršen je u iznosu od 75.000.000 KM, putem kojeg su dodijeljena sredstva kliničkim centrima u FBiH (39.666.667 KM) i općim i kantonalnim

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 84/14 i 36/15

bolnicama u FBiH (35.333.332 KM), a s ciljem implementacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH. Programom Vlade FBiH definisan je cilj kao postizanje stanja likvidnosti i solventnosti javnih zdravstvenih ustanova, jačanje odgovornosti u upravljanju rizikom u poslovanju javnih zdravstvenih ustanova, u skladu s ovim zakonom, Zakonom o finansijskom poslovanju, propisima donesenim na osnovu tih zakona, uvođenje novih zdravstvenih tehnologija, modernizacije, proširenja kapaciteta, kao i povećanja kvaliteta i efikasnosti u pružanju zdravstvenih usluga.

Raspodjela sredstava Transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH prikazana je u tabeli:

R. br.	Tekući transferi za sanaciju zdravstvenih ustanova	Izvršenje budžeta 31. 12. 2022. godine (KM)
		1
1.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	10.000.000
2.	Univerzitetsko-klinički centar Tuzla	9.666.667
3.	Sveučilišna-klinička bolnica Mostar	20.000.000
4.	JU Kantonalna bolnica Dr. Safet Mujić Mostar	5.000.000
5.	JU Kantonalna bolnica Zenica	7.666.667
6.	JU Kantonalna bolnica Dr. Irfan Ljubljankić Bihać	6.000.000
7.	Kantonalna bolnica JZU Goražde	500.000
8.	Županijska bolnica Orašje	666.667
9.	Županijska bolnica "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno	2.000.000
10.	JU Opća bolnica Konjic	1.666.666
11.	Opća bolnica "Dr. Mustafa Beganović" Gračanica	1.333.333
12.	JZU Opća bolnica Sanski Most	1.166.666
13.	JU Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš" Sarajevo	666.667
14.	JU Bolnica Travnik	4.333.333
15.	Hrvatska bolnica "Dr. fra Mato Nikolić"	1.666.666
16.	JU Opća bolnica Bugojno	666.667
17.	JU Bolnica za plućne bolesti i TBC Travnik	333.333
18.	Opća bolnica Jajce	666.667
19.	Opća bolnica Tešanj	1.000.000
UKUPNO		75.000.000

Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele definisano je da se isplata za prva dva kvartala tekće godine vrši jednokratno na osnovu dostavljenog zahtjeva zdravstvene ustanove Ministarstvu i programa utroška sredstava za prvih šest mjeseci 2022. godine. Potpisanim ugovorima o međusobnim pravima i obavezama, koje je Ministarstvo potpisalo sa korisnicima sredstava, svih 19 zdravstvenih ustanova bile su obavezne dostaviti Ministarstvu dokumentaciju za daljnju isplatu najkasnije do 30. 11. 2022. godine. Isplata preostalih sredstava izvršena je u periodu decembar 2022. – februar 2023. godine, nakon što su zdravstvene ustanove Ministarstvu dostavile Odluku o pokretanju postupka finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja i Program finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja ustanove koji je usvojio nadležni izvršni organ vlasti. Ministarstvo je usvojilo Pravilnik o metodologiji izrade i sadržaju Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja za javne zdravstvene ustanove u FBiH⁴⁸ kojim je propisana forma i sadržaj Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja ustanove. U odabranom uzorku deset zdravstvenih ustanova, programima su utvrđene mjere i aktivnosti koje se odnose na 100% utrošak sredstava na izmirenje obaveza po osnovu poreza i doprinosa na plaće i dobavljačima, do ustanova koje su sredstva u potpunosti planirale za proširenje kapaciteta ili djelimičnog utroška na izmirenje obaveza i ulaganje u objekte i opremu.

Ministarstvo je Pravilnikom o kriterijima za izbor članova Komisije za praćenje i nadzor nad implementacijom programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja, kao i namjenskog utroška sredstava⁴⁹ definisalo nadležnosti, te način izbora i imenovanja komisije. Komisija je dužna kvartalno

⁴⁸ „Sl. novine FBiH”, br. 52/22

⁴⁹ „Sl. novine FBiH”, br. 101/22

dostavljati Vladi FBiH izvještaj o svom radu najkasnije 60 dana po isteku kvartala na koji se izvještaj odnosi. Kvartalni izvještaj treba da sadrži narativni izvještaj na ostvarivanje zadatih ciljeva, informacije o realizaciji mjera za izmirenje dospjelih dugovanja i operativnog restrukturiranja, te realizaciji mjera restrukturiranja, prijedloge i preporuke vezano za implementaciju programa, sa pregledom tekućeg poslovanja ustanove.

Izvještaje sačinjava na osnovu izvršenog uvida u izvještaje zdravstvenih ustanova, te izvršenog uvida u dokumentaciju ustanova na osnovu koje se utvrđuje namjensko trošenje sredstava, kao i dodatnu dokumentaciju koju zatraži od zdravstvenih ustanova i/ili izvrši uvid u originalnu dokumentaciju, kao i uvid u radove i sl. na licu mesta kod korisnika sredstava, ukoliko članovi Komisije procijene da postoji potreba za istim kako bi se potvrdio namjenski utrošak sredstava. Na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH je 23. 2. 2023. godine⁵⁰ imenovala Komisiju za praćenje i nadzor nad implementacijom programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja, kao i namjenskog utroška sredstava u sastavu tri člana iz Ministarstva, jednog člana iz Federalnog ministarstva finansija i jednog člana iz Ureda Premijera FBiH na period od četiri godine s mogućnošću izbora za još jedan mandatni period.

Pravilnikom o sadržaju i formi kvartalnih izvještaja o realizaciji Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja⁵¹ Ministarstvo je definisalo sadržaj (kvartalni izvještaj o namjenskom utrošku, narativni izvještaj i pregled tekućeg poslovanja ustanove), formu kvartalnih izvještaja koja je propisana obrascem, rokove izvještavanja (Upravni odbori usvajaju 30 dana od izvještajnog perioda a ustanova dostavlja Ministarstvu 15 dana od usvajanja izvještaja) i obavljanje nadzora nad namjenskim utroškom.

Do obavljanja konačne revizije izvještaji korisnika o realizaciji Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja nisu dostavljeni niti je Komisija za praćenje i nadzor nad implementacijom programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja počela sa obavljanjem poslova iz njihove nadležnosti. Navedeno ističemo jer su već usvojeni programi utroška sredstava za iste institucije iz budžeta za 2023. godinu iako nije potvrđen namjenski utrošak sredstava u 2022. godini.

Preporuka:

- Izvršiti kompletan nadzor nad namjenskim utroškom budžetskih sredstava doznačenih iz tekućih transfera za 2022. godinu i vršiti tromjesečno izvještavanje Vlade FBiH.***

7.2 BILANS STANJA

U finansijskim izvještajima Ministarstva na 31. 12. 2022. godine iskazana je struktura sredstava i izvora sredstava: stalna sredstva u iznosu od 199.930 KM, gotovina od 499 KM, kratkoročna potraživanja od 27.639 KM, kratkoročni plasmani od 211.975 KM, finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama u iznosu od 26.338.633 KM, kratkoročna razgraničenja od 114.916 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja od 26.481.688 KM, izvori stalnih sredstava od 199.929 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 211.975 KM.

7.2.1 Stalna sredstva

Stalna sredstva Ministarstva iskazana u finansijskim izvještajima su iskazana po sadašnjoj vrijednosti od 199.930 KM (nabavne vrijednosti 2.480.878 KM, a ispravka vrijednosti 2.280.948 KM). Smanjenje sadašnje vrijednosti stalnih sredstava u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na amortizaciju (61.025 KM), a povećanje na evidentirana nova stalna sredstva (21.609 KM).

⁵⁰ „Sl. novine FBiH“, br.15/23

⁵¹ „Sl. novine FBiH“, br. 101/22

Na osnovu Odluke o odobravanju prijenosa i isknjižavanja dijela stalnih nematerijalnih sredstava Generalnog sekretarijata Vlade FBiH⁵² od 22. 10. 2022. godine izvršeno je uknjižavanje stalnih nematerijalnih sredstava (24 licence nabavne vrijednosti 20.966 KM, ispravke vrijednosti 0 KM) u knjigovodstvenu evidenciju Ministarstva. Ministarstvo je na osnovu dostavljene Odluke Vlade FBiH sačinilo Odluku o uknjiženju nematerijalnih sredstava kojim se licence koje koristi Ministarstvo, a na osnovu podataka iz Liste institucija FBiH i specifikacija stalnih nematerijalnih sredstava sa iskazanim finansijskim vrijednostima, iskazale u pomoćnim evidencijama.

Iako je Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor propisano da se stalna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost u trenutku nabavke niža od 1.000 KM otpiše jednokratno, za 20 licenci koje su nabavljenе u ranijem periodu za Ministarstvo pojedinačne vrijednosti od 681,44 KM nije izvršen otpis u ukupnom iznosu od 13.629 KM.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor, budžetski korisnici su trebali izvršiti revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma poslednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekt revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava od 34.676 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.

Prema izjavi odgovornih osoba Ministarstva, vođenje pomoćne evidencije stalnih sredstava povjerenje je Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH (u daljem tekstu: Služba). Prethodnih godina Služba je odvojeno vodila pomoćnu evidenciju, dok je Ministarstvo vršilo finansijsko evidentiranje nabavke stalnog sredstva kroz glavnu knjigu.

S tim u vezi, Ministarstvo je od Službe dobilo informaciju da je Federalnom ministarstvu finansija upućena inicijativa kako bi se revalorizacija izvršila kroz modul stalnih sredstava ISFU sistema. S obzirom na to da nije dato uputstvo za primjenu i nije obezbijeđena tehnička podrška za vršenje revalorizacije putem modula stalnih sredstava, nije izvršena revalorizacija.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao za 17,4% što je iziskivalo revalorizaciju. S obzirom na to da nisu stvoreni tehnički uslovi, Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike.

Preporuke:

- **knjigovodstveno evidentiranje sredstava u obliku prava vršiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor;**
- **izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.**

⁵² „Sl. novine FBiH“ br. 85/22

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 26.481.688 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 24.906.557 KM, a na kratkoročna razgraničenja 1.575.131 KM.

Struktura kratkoročnih obaveza je sljedeća:

Redni broj	Osnova	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
1.	Obaveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge	69.894	390.785
2.	Obaveze po osnovu tekućih transfera	24.583.333	0
3.	Obaveze prema zaposlenim	115.488	110.226
4.	Obaveze prema fizičkim licima (članovi ispitnih i dr. komisija)	22.682	32.603
5.	Obaveze po pravosnažnim presudama iz radnih odnosa i dr.	115.161	114.916
	UKUPNO	24.906.557	648.528

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.575.131 KM odnose se razgraničene prihode na otvorenim podračunima za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika (1.560.039 KM), donatorska sredstva AdriHealthMob (4.018 KM) i donatorska sredstva NeurNeta (11.074 KM).

Prema Uputstvu o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolažanja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa, otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa trezora, Ministarstvo je dužno planirati prihode i rashode, svake godine za narednu fiskalnu godinu, s tim da ukupni rashodi moraju biti jednaki ukupnim prihodima koji se odnose na jednu fiskalnu godinu. Plan prihoda i rashoda za podračune je dio ukupnog godišnjeg budžeta Ministarstva. Za preostali iznos neiskorištenih sredstava na podračunima (stanje na izvodu na 31. 12. 2022. godine umanjeno za iznos stvorenih, a neizmirenih obaveza) na kraju fiskalne godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, vrši se preknjižavanje na vremenska razgraničenja. Razgraničeni namjenski prihodi iz prethodne godine, koji nisu planirani u budžetu, odlukom Vlade FBiH se, na zahtjev Ministarstva, stavljaju na raspolažanje odobravanjem povećanja prihoda i rashoda u tekućem periodu.

Stanje na izvodu na 31. 12. 2022. godine na podračunu za polaganje specijalističkih i stručnih ispita bilo je 1.617.895 KM. Od ovog iznosa oduzete su obaveze koje, prema evidenciji Ministarstva, iznose 57.856 KM, a na razgraničenja je evidentirano 1.560.039 KM.

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki 11. 4. 2022. godine kojim su planirane nabavke u ukupnom iznosu od 75.000 KM sa PDV-om putem 11 direktnih sporazuma i tri konkurentska zahtjeva. Rješenjem pomoćnice ministra formirana je stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki u 2022. godini.

U 2022. godini provedeno je sedam direktnih sporazuma u ukupnom iznosu od 22.768 KM i jedan konkurentske zahtjev za dostavu ponuda u iznosu 8.590 KM. Uzorkom su obuhvaćeni konkurentske zahtjev za nabavku goriva i tri direktna sporazuma za nabavku kancelarijskog materijala, tonera i usluga čišćenja.

Nabavka goriva putem konkurentskega zahtjeva planirana je u visini od 11.000 KM sa PDV-om. U roku dostavljene su dvije ponude (Hifa-petrol d.o.o. Sarajevo 9.316 KM i Petrol BH Oil d.o.o. Sarajevo 9.177 KM bez PDV-a) koje su ispunjavale uslove za kvalifikaciju te je zakazana e-aukcija. Na e-aukciji postignuta je cijena u iznosu od 8.590 KM bez PDV-a koja je ocijenjena kao najniža, te je donesena odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača 15. 7. 2022. godine. Nakon e-aukcije, izabrani ponuđač je dostavio novi obrazac za cijenu ponude u kojem je navedena cijena bez PDV-a u visini od 7.342 KM odnosno 8.589 KM sa PDV-om, koju je Ministarstvo prihvatio bez obzira na grešku. **Ugovor o nabavci sklopljen je sa Petrol BH Oil Company d.o.o. Sarajevo 27. 8. 2022. godine u visini od 7.342 KM bez PDV-a odnosno 8.589 KM sa PDV-om što nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama,**

kojim je definisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati.

Uvidom u ostale provedene postupke nisu uočene nepravilnosti.

Preporuka:

- ***ugovore o nabavci zaključivati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.***

9. OSTALI NALAZI

9.1 Hitni projekat za COVID-19

U skladu sa Aneksom I Budžeta FBiH za 2022. godinu, Ministarstvo je zaduženo za implementaciju razvojno-investicijskog projekta pod nazivom Hitni projekat COVID-19. Sporazum o zajmu između BiH sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj potpisani je 13. 5. 2020. godine u vrijednosti od 31.100.000 eura, a supsidijarni sporazum između BiH i FBiH 1. 9. 2020. godine. Realizacija ovog projekta započela je u 2021. godini, a prema Sporazumu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj planirana realizacija svih aktivnosti je do 31. 3. 2022. godine. U januaru 2022. godine rok završetka projekta je produžen do 30. 6. 2023. godine.

Za realizaciju ovog projekta odobrena kreditna sredstva za FBiH iznose 38.842.588 KM, u okviru kojih je planirano finansiranje sljedećih aktivnosti: pružanje zdravstvene zaštite i jačanje zdravstvenog sistema u vrijednosti od 19.474.688 KM (komponenta 1), čiji implementator je Federalno ministarstvo zdravstva, i socijalna zaštita i pomoć u vrijednosti od 18.985.242 KM (komponenta 2), čiji implementator je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Ostatak sredstava namijenjen je za troškove upravljanja projektom. Upravni odbor projekta formiran je Rješenjem Vlade FBiH 2021. godine, čiji članovi su pomoćnici federalnih ministara zdravstva, rada i socijalne politike i finansija. Jedinica za implementaciju projekta formirana je od zaposlenika Ministarstva zdravstva, koja administrira za cijeli projekat, a za realizaciju projektnih aktivnosti odgovorna su dva tima za zdravstvo i socijalna davanja.

Ministarstvo je sačinilo i dostavilo Vladi FBiH Izvještaj o napretku projekta za III kvartal koji je usvojen zaključkom 12. 1. 2023. godine. FBiH je do 30. 9. 2022. godine povukla sva odobrena kreditna sredstva za realizaciju Projekta COVID-19. U skladu sa zaključenim Sporazumom između Federalnog ministarstva zdravstva i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda (UNDP), koji je potписан uz saglasnost Vlade FBiH 19. 11. 2020. godine avansno su doznačena sredstva u iznosu od 20.393.920 KM. Sporazumom je predviđeno da se putem ove organizacije za zdravstvene ustanove izvrši nabavka neophodne medicinske opreme, potrošnog materijala i testova za otkrivanje COVID-a 19.

Na osnovu uvida u prezentirane izvještaje o realizaciji projekta za 2022. godinu (IP obrasce i Izvještaje prema Upravnom odboru) konstatujemo da je ukupna realizacija Projekta COVID-19 sa 30. 9. 2022. godine izvršena u iznosu od 32.879.795 KM, od čega se na realizaciju aktivnosti iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite i pomoći (komponente 1 i 2) odnosi 32.680.282 KM i na upravljanje projektom 102.405 KM. U okviru iskazanog iznosa za realizaciju projektnih aktivnosti (32.680.282 KM) na utrošena sredstava koja su po izdatim rješenjima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike doznačena na račune korisnika prava na stalnu novčanu pomoći i prava na tuđu njegu i pomoći prve kategorije odnosi se 18.094.767 KM i na opravdana sredstva avansa od UNDP-a 14.585.516 KM (72%). Ministarstvo je Odlukom Vlade FBiH⁵³ od 15. 12. 2022. godine prenijelo vlasništvo nad stalnim sredstvima na krajnje korisnike (kliničke centre, kantonalne i opće bolnice, te određene domove zdravlja u FBiH) u vrijednosti od 7.435.868 KM. Odlukom se zadužuju krajnji korisnici da dodijeljena stalna sredstva knjigovodstveno evidentiraju u skladu sa računovodstvenim propisima u FBiH. U prethodnoj godini preneseno je vlasništvo za stalna sredstva u vrijednosti 4.306.462 KM i 6.871.776

⁵³ „Sl. novine FBiH“ br. 101/22

KM potrošnog materijala koji je UNDP putem kantonalnih zavoda za javno zdravstvo isporučio zdravstvenim ustanovama na području FBiH i direktno laboratorijama zaduženim za COVID testiranja (testove).

Prema prezentiranom, UNDP je isporuku potrošnog materijala vršio putem otpremnika koje su potpisivali kantonalni zavodi za javno zdravstvo, zdravstvene ustanove i laboratorije, bez proratne finansijske dokumentacije u pogledu vrijednosti isporučenih artikala, što je moglo imati za posljedicu da veliki broj zdravstvenih ustanova (i laboratorijskih) ovako dobiveni potrošni materijal nije adekvatno prikazao u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvještajima za 2021. godinu. U tekućoj godini nije bilo isporuke potrošnog materijala.

Ministarstvo nije uspostavilo odgovarajuću knjigovodstvenu evidenciju i nije sačinilo finansijske izvještaje za razvojno-investicijski Hitni projekat COVID-19 koji se realizuje putem projektnih računa, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije poduzelo aktivnosti da se ispoštuju zakonske odredbe utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za ove projekte. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora, svi računi se drže i vode u ime Federalnog ministarstva finansija, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporuka:

- *sačiniti kompletne evidencije o isporučenom potrošnom materijalu svim zdravstvenim ustanovama na području FBiH finansiranom iz kreditnih sredstava Projekta COVID-19 zbog uspostavljanja tačnih i potpunih podataka o realizaciji projekta.*

9.2 Raspodjela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću

Zakonom o igrama na sreću⁵⁴ i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću⁵⁵ (u daljem tekstu: Uredba) utvrđeno je da se uplaćena sredstva od priređivača igara na sreću vode na posebnom transakcijskom (namjenskom) računu Trezora FBiH. U skladu s Uredbom, sredstva se usmjeravaju na finansiranje programa i projekata koje predlažu nadležna ministarstva, prema utvrđenim udjelima za raspodjelu prikupljenih sredstava (Federalno ministarstvo zdravstva 15%), a nadležno ministarstvo vrši raspodjelu sredstava, izvještava o utrošku i vrši nadzor nad utroškom sredstava.

Federalno ministarstvo finansija je u januaru 2022. godine dostavilo nadležnim ministarstvima informaciju da je na posebnim transakcijskim računima za prikupljanje prihoda po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću u 2021. godini prikupljeno ukupno 3.834.268 KM, od čega Ministarstvu pripada 575.140 KM.

Uredbom je definisano da nadležno ministarstvo vrši raspodjelu sredstava na osnovu javnog poziva, izvještava o utrošku sredstava i vrši nadzor nad utroškom. Javni poziv za finansiranje projekata („Liječenje i rehabilitacija teško oboljele djece i mladih koje je jedino moguće da se provodi izvan BiH i to na osnovu propisa iz oblasti zdravstvenog osiguranja kojima se uređuje ova oblast“, „Liječenje i rehabilitacija teško oboljele djece i mladih čije se liječenje finansira iz Federalnog fonda solidarnosti“ i „Organizovanje akcija dobrovoljnog darovanja krvi, odnosno promocija dobrovoljnog davalaštva krvi“) objavljen je 26. 5. 2022. godine i sadrži opće kriterije utvrđene Uredbom i posebne kriterije koje je propisalo Ministarstvo. Javnim pozivom utvrđeni su maksimalni iznosi po projektu od 50.000 KM za liječenje i rehabilitaciju teško oboljele djece i mladih koje jedino moguće da se provodi izvan BiH,

⁵⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15 i 60/15

⁵⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15 i 11/17

30.000 KM za liječenje i rehabilitacija teško oboljele djece i mladih čije se liječenje finansira iz Federalnog fonda solidarnosti i 10.000 KM za organizovanje akcija dobrovoljnog darovanja krvi, odnosno promocija dobrovoljnog davalaštva krvi.

Na javni poziv pristiglo je 45 prijava, od kojih 15 nije ispunjavalo opće uslove, a za projekat liječenja i rehabilitacije teško oboljele djece i mladih koje je jedino moguće da se provodi izvan BiH nije pristigla nijedna prijava.

Komisija je sačinila rang listu sa prijedlogom 28 korisnika za dodjelu sredstava u iznosima od 5.000 do 30.000 KM, a Vlada je 27. 10. 2022. godine donijela Odluku o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću⁵⁶ u ukupnom iznosu od 410.573 KM. Ugovori sa korisnicima su zaključeni 2. 11. 2022. godine, a sredstva su isplaćena 5. 12. 2022. godine. Odlukom i zaključenim ugovorima definisana je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava do 31. 12. 2022. godine, te povrat sredstava ukoliko se utvrdi nemajenski utrošak sredstava. Međutim, zbog nemogućnosti postupanja u skladu sa propisanim rokovima, Vlada je donijela zaključak 15. 12. 2022. godine kojim se prolongira rok za implementaciju projekata i dostavljanje izvještaja do 31. 3. 2023. godine, a Ministarstvo je zaduženo da izradi anekse ugovora sa korisnicima, te da informaciju o namjenskom utrošku sredstava dostavi Vladi najkasnije do 30. 4. 2023. godine.

Raspodjela prikupljenih sredstava od igara na sreću za projekte liječenja teško oboljele djece i mladih, te akcija dobrovoljnog darovanja krvi u iznosu od 410.573 KM izvršena je na osnovu subjektivne procjene komisije, na osnovu kriterija opis ponuđenog projekta/programa. Zbog navedenog raspodjela ovih sredstava nije izvršena transparentno, na osnovu mjerljivih kriterija kojim bi se potvrdio broj dodijeljenih bodova i iznos odobrenih sredstava, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- propisati mjerljive posebne kriterije za vrednovanje projekata i dokumentaciju kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost, u cilju objektivnog bodovanja projekata finansiranih iz prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.*

⁵⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 87/22

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je 16. 5. 2023. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

Uvažen je komentar vezan za broj sistematizovanih radnih mjesta u uvodnom dijelu izvještaja koji, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uključuje i zaposlenike Centra za transplantacijsku medicinu.

Za ostale nalaze koji se ponavljaju iz prethodnih godina navedeno je da se Ministarstvo očitovalo ranije. Također, iskazana je spremnost za postupanje po preporukama u skladu sa trenutnim kapacitetima i nadležnostima, te navedeno da će na osnovu preporuka datih u konačnom izvještaju sačiniti plan postupanja po preporukama.

Reviziju Federalnog ministarstva zdravstva obavio je revizorski tim u sastavu: Azra Džeko – voditeljica tima, i Ajla Kurbašić – članica tima.

Voditeljica tima

Azra Džeko, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Kimeta Bihorac, s. r.

V PRILOG

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

Identifikacioni broj:

4	2	0	0	7	2	6	3	6	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti:

7	5	1	1	6
---	---	---	---	---

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
Nadležno ministarstvo
20010001
Potrošačka jedinica-glava
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
Sjedište potrošačke jedinice

 Pojedinačni obrazac

Organizacioni broj:

2	0	0	1
---	---	---	---

 Konsolidovani obrazac

Operativni broj: _____

Funkcionalni kod:

0	7	6	0
---	---	---	---

Fond:

0	0
---	---

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 36)	200	1.000.000	944.315	2.218.893	-55.685,00	94
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	0	0	0	0,00	
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202	0	0	0	0,00	0
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0,00	0
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0,00	0
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0,00	0
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	0	0	0	0,00	0
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0,00	0
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0	0	0	0,00	0
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0,00	0
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0	0	0	0,00	0
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0,00	0
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0,00	0
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0,00	0
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0,00	0
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0,00	0
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	1.000.000	944.315	2.218.893	-55.685,00	94

18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217	0	79	554	79,00	0
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218	0	0	0	0,00	0
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	79	554	79,00	0
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0,00	0
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0,00	0
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0,00	0
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0,00	0
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0,00	0
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	1.000.000	944.236	2.218.339	-55.764,00	94
27	722100	Administrativne takse	226	0	6.291	7.947	6.291,00	0
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0,00	0
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0,00	0
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	0	0	0,00	0
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	0	0	0	0,00	0
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	1.000.000	936.093	1.865.558	-63.907,00	94
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	0	1.852	344.834	1.852,00	0
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0,00	0
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0,00	0
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	0	0	0	0,00	0
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0,00	0
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237	0	0	0	0,00	0
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238	0	0	0	0,00	0
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0,00	0
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0,00	0
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0,00	0
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	110.955.536	110.528.463	95.083.083	-427.073,00	100
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	1.647.406	1.338.339	1.272.088	-309.067,00	81
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.410.766	1.139.835	1.106.846	-270.931,00	81
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	236.640	198.504	165.242	-38.136,00	84

Ured za reviziju institucija u FBiH

47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	148.130	120.969	116.262	-27.161,00	82
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	1.200.000	1.132.462	1.113.691	-67.538,00	94
49	613100	Putni troškovi	248	17.000	8.460	18.929	-8.540,00	50
50	613200	Izdaci za energiju	249	14.000	7.854	7.128	-6.146,00	56
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	45.000	44.978	44.999	-22,00	100
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	25.000	14.055	19.529	-10.945,00	56
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	11.000	8.411	5.914	-2.589,00	76
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	3.000	1.708	1.334	-1.292,00	57
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	10.000	9.000	9.942	-1.000,00	90
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	15.000	5.944	13.798	-9.056,00	40
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	1.060.000	1.032.052	992.118	-27.948,00	97
58	614000	Tekući transferi i drugi tekuci rashodi (od 59 do 66)	257	107.960.000	107.936.693	92.581.042	-23.307,00	100
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	107.960.000	107.936.693	92.241.272	-23.307,00	100
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	0	0	0	0,00	0
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	0	0	0	0,00	0
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0,00	0
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0,00	0
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0,00	0
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	339.770	0,00	0
66	614800	Drugi tekuci rashodi	265	0	0	0	0,00	0
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	0	0	0	0,00	0
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0,00	0
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0,00	0
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0,00	0
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0,00	0
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0,00	0
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0,00	0
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0,00	0
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0,00	0
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0,00	0
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0,00	0
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0,00	0
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0,00	0
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279					0
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	280	-109.955.536	-109.584.148	-92.864.190	371.388,00	100

82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282	0	0	0	0,00	0
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0,00	0
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0,00	0
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0,00	0
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	10.000	642	1.952	-9.358,00	6
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0,00	0
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0,00	0
90	821300	Nabavka opreme	289	10.000	642	1.952	-9.358,00	6
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0,00	0
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	0	0	0	0,00	0
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	0	0	0	0,00	0
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	10.000	642	1.952	-9.358,00	6
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	-109.965.536	-109.584.790	-92.866.142	380.746,00	100
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0,00	0
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296	0	0	0	0,00	0
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0,00	0
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0,00	0
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0,00	0
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0,00	0
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0,00	0
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0,00	0
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0,00	0
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	0	0	0	0,00	0
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0,00	0
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306	0	0	0	0,00	0

108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0,00	0
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0,00	0
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00	0
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00	0
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,00	0
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	0	0	0	0	0,00	0
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					0,00	0
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0	0,00	0
116	815000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0	0,00	0
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316	0	0	0	0	0,00	0
118	815200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00	0
119	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00	0
120	814000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0	0,00	0
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320	0	0	0	0	0,00	0
122	814200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00	0
123	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00	0
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0	0	0	0	0,00	0
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324	0	0	0	0	0,00	0
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0,00	0
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0	0	0	0	0,00	0
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00	0
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328	0	0	0	0	0,00	0
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00	0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0	0	0	0	0,00	0
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-109.965.536	-109.584.790	-92.866.142	380.746,00	100	

Sarajevo-Centar, 24.02.2023.
Mjesto i datum

ŠAHINPAŠIĆ (SAFET) MAIDA
Certifikovani računovoda

Prim.dr. Marina Bera
Rukovodilac

0846/5
Broj dozvole

M.P.

033/226-635
Kontakt

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

0
Nadležno ministarstvo

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA Sarajevo

Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200726360000

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

2001

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0760

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
I AKTIVA						
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	26.693.662	1.505.279	1.773,34
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	499	504	99,01
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	0
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	27.639	13.884	199,07
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	211.975	211.975	100,00
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	26.338.633	1.164.000	2.262,77
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	0
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	0
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	114.916	114.916	100,00
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	199.930	239.347	83,53
12	011000	Stalna sredstva	011	2.480.878	2.594.787	95,61
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	2.280.948	2.355.440	96,84
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	199.930	239.347	83,53
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	0
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	0
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	0
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	0	0
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	0
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	0	0
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	0	0	0
22	UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41		021	26.893.592	1.744.626	1.541,51

* 1 0 0 3 3 2 2 2 5 1 7 6 3 3 *

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10033222517633

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	26.481.688	1.293.305	2.047,60
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	24.791.069	538.302	4.605,42
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	0
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	0
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	115.488	110.226	104,77
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027		0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.575.131	644.777	244,29
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	0
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	0
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	0
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	0
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	411.904	451.321	91,27
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	199.929	239.346	83,53
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	0
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	0
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	211.975	211.975	100,00
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	26.893.592	1.744.626	1.541,51

Sarajevo-Centar, 24.02.2023.

Mjesto i datum

ŠAHINPAŠIĆ (SAFET) MAIDA

Certifikovani računovodja

Prim.dr. Marina Bera

Rukovodilac

0846/5
Broj dozvole

M.P.

033/226-635
Kontakt

Kontrolni broj: 10033222517633

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 01-33-.....1873/23
Sarajevo, 20.03.2023.godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Primljeno:	22-03-2023		
Odg. jed.	Kvantitaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
06	111	104	—

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Federalno ministarstvo zdravstva** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Federalno ministarstvo zdravstva**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne prepostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvredovanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, moglo imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, moglo imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Federalnog ministarstva zdravstva i koje je pokrenuo Federalno ministarstvo zdravstva i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtjevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Federalnom ministarstvu zdravstva za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Po ovlaštenju Vlade FBiH
POMOĆNIK MINISTRA
Prim. dr Marina Bera

